

309030

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3 } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మార్చి నెల 2 వ తేది శుక్రవారము } No. 278
నంపుటము. 3 } స శ నా మ సం వ త్స ర పా ణ్ణి న మా స శు ధ్ధ న వ మి గ. } నంచిక ౨౭౮

త్వ శలో !

వెలువడగలదు !!

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

ము ద్రి త మ గు చు న్న ది.

సల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, స్థానిక, సాంఘిక రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును కలములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకీతులపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

సంవత్సరాది దినమున వెలువడగలదు.

గతముల కటపునం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న కలమునామ ఇకొను టుచితము:

సంవత్సర చందాదారులకు	వెల రు 2-0-0
ఆధ్వర్యవత్సర	" " 0-8-0
తిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	" " 0-12-0
ద్రవత్రికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు నెం 212 కు, మదరాసు.	" " 1-0-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము.

1 తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహినీ తైలము.
కి 0-4-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	నీచా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో ర, తంబుశెట్టిపేటి మదరాసు.

తై: గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
సంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధినియను నాటకము
సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు
జూపబడినది. అందరు జదివి తీరవలయును.

వెల 0-4-0 పోస్టేజి వేలు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7 తంబుశెట్టిపేటి, మదరాసు.

మోటారు బస్ సర్వీసు.

ద్రాక్షారామమునుండి, } బిక్కివోలునుండి,
బిక్కివోలునుండి, } ద్రాక్షారామమునుండి.

ఇందువలన సమస్తమైన జనులకు తెలియ

పరచడ మేయనగా బిక్కివోలు స్టేషను నుండి

ద్రాక్షారామమునుండి, ద్రాక్షారామము నుండి

బిక్కివోలు స్టేషనునకు పోవుటకును ప్రయాణికు

లను ప్రతి రైలునకు తగు సమయములలో చేర్చే

లాగున మోటారుబస్సు తగు సులభమైన రేట్లలో

నడపేటకు యేర్పడుచేయడ మైనది.

696 ఇంగ్లీషు సైకిల్ అందు మోటారు

ఇంజనీరింగు కంపెనీ, కాకినాడ.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయ
గలుగుటకును తరిపేయను నిమిత్తుకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు
నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయేపనులుచేయునో అని చెడి
పోయినవైపును స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంతముల
నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
వోరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి
గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును.
అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఏప్రిలు నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ
మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈనెల 31 వ తేదిని
గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును.
పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు శాఖాసంగ
బడును. ఈక్రింద సుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్లీ లండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras.

Telegraphic Address:- "GALLEY" Madras.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్పితముఖమును పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట కలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును అయ్యున్నది ఇప్పించు
ను. ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి
యు మేమే భరించిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆంధ్రకనిగూ టౌన్ హాలునుం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఐరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

రెండుభాగములు వెల రు. 1. పోస్టేజి ప్రత్యేకం
మొదటిభాగ మిదిగతే తీసినవారికి 2 వ భా. 0-8-0.
ప్రస్తుత మైకోపాఖండమునందు జర్మన్, ఆస్ట్రీయా,
తుర్కీ లొకప్రక్కను, మెండి, రష్యా (రెవీష), ఇటలీ
వారు మఱియొక్క ప్రక్కను మూగి యుద్ధముచేయు
సంగతి వివరముగా తెలుపబడియున్నది.

రెండవ భాగమునందు బెల్జియం, ఫ్రాన్సు, హాల్లాండ్
రంగములందు జరిగిన సాహసకార్యములు జర్మన్లు
యజ్రములు, వైద్యవిషయములు, యుద్ధ దీర్ఘదర్శన
ములు మొదలగు మనోహరవిషయములు గలవు. మొ
దటి రెండు భాగములందు ఛాయాపటములు చూచుట
కింపైయుండును. ప్రతివారును ఈ రెండు భాగములు
చదివి ఆనందించుదురని మా యాశయము.

మొదటి భాగము 0-8-0 రెండవ భాగము 0-12-0

చిరునామా:- సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ,

(586-278) పోస్టుబాక్సు నెంబరు 167, మదరాసు.

దైన్యరు కంపెని లిమిటెడ్, మదరాసు.

1915 సం॥ జూలై 30 తేదితో అంతమయ్యే 1324 ఫసలికి శ్రీ తిరుమల తిరుపతి వగైరా

దేవస్థానముల రొక్క జమాఖర్చులు తెలియగల గోష్ఠి (అబ్స్ట్రాక్ట్ స్టేట్ మెంట్)

జమ లేక వరుమానములు	బాబువారి మొత్తం	వెరశి	ఖర్చులు	బాబువారి మొత్తం	వెరశి
1 కానుకలవల్ల వరుమానములు:—			1 దేవస్థానముల దిట్టములు		21,036 14 11
a. రొక్కమున్ను, చలామణి నాణెమున్ను	1,88,846 11 2		2 కానుక బహుమానములు		379 10 —
b. గయిరు చలామణి నాణెముల విక్రయము	1,36,479 14 11	3,25,326 10 1	3 అజ్ఞిత విశేషపుత్తవములు వగైరాలుకు కాబడిన ఖర్చులు		2,631 10 1
2 అజ్ఞితవల్ల వరుమానములు		1,01,705 15 2	4 పడితరం వగైరాలుకొన్న సామానుల క్రయం		1,12,133 12 —
3 దేవస్థానం సొత్తులవల్ల వరుమానములు:—			5 పల్లికువమ్మలు (మరమ్మత్తులు):—		
a. ఇండ్లు నేలలుయొక్క బాడుగలు	1638 12 3		a. నూతన పనులు	2,06,317 2 8	
b. ఇండ్ల పు విద్యాశాలలవల్ల జమ	1346 10 9		b. మరమ్మత్తులు	15,875 15 8	
c. గవర్నమెంటు పత్రముల వడ్డీ	52150 — —		c. ఇతర చిల్లరపనులు	15,047 2 8	
d. i తిరుతని తాలూకా గ్రామాదుల వల్ల రివిన్యూ	206,540 6 9		d. మరమ్మత్తు శిబ్బందీలు, సాదల్ వారుదులు	3,466 14 2	
d. ii కచ్చినాడు తాలూకా ,,	125584 8 3		e. కొరములు ఆయుధములు వగైరాలు	593 15 10	2,41,301 3
e. అరణ్యములవల్ల జమ	53 5 9		6 విద్యాశాలలు:—		
f. ఇతర బాబులు	2280 13 2	389594 8 11	a. ఇంగ్లీషు విద్యాశాలలు	6,075 3 9	
4 ఇతర చిల్లర వరుమానములు		1805 10 1	b. శ్రీవేంకటేశ్వర సంస్కృత విద్యాశాల	3,796 8 9	9,871 12 6
5 ధర్మశండు:—			7 శిబ్బందీలు:—		
a. వడ్డీలవల్ల జమ	1565 4 —		a. విచారణకర్త, ఖజానా, దేవస్థానముల ఆఫీసుల శిబ్బందీలు	61,776 7 9	
b. ఇతర బాబులు	368 — —	1933 4 —	b. డిటా సావల్ వారుదులు	35,020 3 5	96,793 11 2
6 అసాధారణ జమలు, కడకలు:—			8 తాలూకాలు బాపత్తు:—		
a. కోర్టుఖర్చులు సహా కడకలు వసూలు	13163 11 6		a. తిరుతని తాలూకా గ్రామాదుల వగను ఖర్చు	1,31,330 2 2	
b. బయాదుల జమ	635 9 10	13799 5 4	b. కచ్చినాడు తాలూకా డిటా	1,01,739 — 2	2,33,069 2 4
7 1324 ఫసలిలో వాపు చెల్లించిన నూతన డిపాజిట్లరు(16832-12-0 14170/-)		2662 12 —	9 ఇతర బాబులు:—		
8 వివరములు తెలియక పుంచినట్టి అమానత్తులు		1685 14 3	a. నగలు కొనుగోలు, మరమ్మత్తులు	4,302 15 4	
వెరశి జమ		8,38,513 15 10	b. ఫలములు, ఇండ్లకొనుగోలు	5610 9 7	
సాలుగుజాస్తా శిలుకు		43332 9 2	c. గ్రామాదుల ఖరీది 26676-3-10	32,286 13 5	
వెరశి మొత్తం		8,81,846 9 —	d. గవర్నమెంటుకిస్తీలు, మునిసిఫల్ పనులు	826 4 5	
సాలుగు జాస్తాసాలు మజకూరు శిలుకుల వివరములు:—			e. ఇతరఖర్చులు కోర్టుఖర్చులు సహా (3437-0-3)	18,918 — —	56,534 1 2
1. హుజూరు ఖజానాలో నిలువ	28525 9 6	87866 7 2	10 ధర్మశండు:—		
2. తిరుతనితాలూకా ఖజానా నిలువ	3013 14 7	509 7 10	a. లోకులవలన కట్టబడిన ధర్మశండు డిపాజిట్లల పైన రాగల వడ్డీలో చేయబడు ధర్మముల ఖర్చులు	1,926 3 8	
3. కచ్చినాడుతాలూకా ,,	219 11 1	116 9 —	b. ఇతర ఖర్చులు	207 3 9	2,133 7 5
4. విచారణకర్తలవారి పర్మెనెంటు ఆద్యోగము	5000 — —	5000 — —	11 అసాధారణమైన ఖర్చులు, కడకలు:—		
5. వాషనీకాని డిపాజిట్లు మొత్తం	5325 — —	7987 12 —	బయాదులు	1,743 12 2	1,743 12 2
6. వివరము తెలియక పుంచినట్టి అమానత్తులు	1248 6 —	2934 4 3	వెరశి మొత్తం ఖర్చులు		7,77,432 — 9
వెరశి	43332 9 2	104414 8 3	సాలుగుజాస్తా శిలుకు		1,4,414 8 3
			వెరశి మొత్తం		8,81,846 9 —

సామ్రాజ్య శాసన పథ.

ఆర్థిక ప్రముఖత పట్టుదల.

సర్ విలియం మేయరుగారి యుపన్యాసము.

శ్రీ మార్చి 1:—ఈ రోజున సామ్రాజ్య శాసన సమావేశ ప్రారంభము రాష్ట్రపతిగారి ప్రక్షేపిత వహించి. సర్ విలియం మేయరుగారు 17-18 సం. మనకు ఆర్థిక పత్రమును ప్రవేశ పెట్టిరి. రాష్ట్రపతిగారి వర్గమున మెప్పుడైన ప్రభియమునందెను.

ప్రక్షేపితములు జరిగిన వెనుక ఉదయము 11-8 గంటలకు సర్ విలియం మేయరుగారు లేచి ఆర్థిక పత్రమును గూర్చి యుపన్యాసించిరి.

వారి యుపన్యాసమునకు ప్రీకింది విషయములు ముఖ్యములు:—

1917-18 వ సంవత్సరము సంవత్సరము ఆర్థిక పత్రము నొసంగుటకు లేదునున్నాను. ఎప్పటికైనా ఈ దినమును యర్పించుచు వచ్చును. ఆర్థిక పత్రమును ప్రవేశ పెట్టుటకు ముందు ముఖ్యముగా రాష్ట్రపతిగారి వర్గమున మెప్పుడైన ప్రభియమునందెను.

ఆదాయముల స్థితి చాల తృప్తికరముగా నున్నది. ముఖ్యముగా రైలువే ఆదాయము గత సంవత్సరమున ప్రవేశ పెట్టుటకు ఆర్థిక పత్రము నందుకంటే ఎక్కువగా నున్నది. పోస్టులు సేవిగను బ్యాంకు డిపాజిట్లు తగ్గుచు వున్నందున భయపడితిమి. కాని అవి క్రమముగా సాధారణ స్థితికి వచ్చి కొంచెము వృద్ధియైనది. కరెన్సీనోట్ల డిమాండు వృద్ధియైనది. సముద్ర వర్తకము, పెద్దపాకలు లేకపోయినను, తృప్తికరముగా వృద్ధియైనది. సామ్య మార్కెటులగు యున కొంచెము మార్పులు గలిగి వానివలన కొన్ని చిక్కులు గలిగినవి.

సిద్ధులవని ఆదాయము కాలమానపు వగతుల వలన కొంచెము తృప్తికరముగ నున్నది. సంవత్సరాంతమున వ్యవసాయ స్థితులు కొంచెము సంతోషము గలిగించుచుండెను. కొన్ని ప్రదేశములందు వ్యవసాయ కష్టములును తీరగలిగినవి.

యుద్ధ సంవత్సరములవలన వర్తక సౌకర్యములకు విశేషముగా అభ్యంతరములు కలిగినవి. ముఖ్యముగా విశేష బరువు గలవాకలు దొరకవలసినచాలవచ్చునని గిరించినది. ప్రైవేట్ రాజకీయ స్థితుల ననుసరించి వర్తక సంవత్సరమున కొన్ని నిష్పంధము లేర్పడుట వలన వచ్చినది. శ్రమ దేశముతోను, శ్రమ శ్రామిత దేశములతోను శ్రమ సంబంధము గల దేశములతోను వర్తక బాంధవ్యములు నిర్మాణ మొనరింపబడినవి. ఇందువలన కొంత వర్తకము క్షీణించినది.

సామ్రాజ్య ఆదాయ వ్యయములు.

సామ్రాజ్య వ్యవహారములలో ఆదాయము 90 లక్షల పాను లెక్కన వచ్చినది. కాని వ్యయమును 40 లక్ష లెక్కన యైనది. అనగా ఆదాయముకంటె వ్యయము ఇంచు మించుగా 50 లక్ష లెక్కన వున్నది. కాని ఆర్థిక పత్రమునందు రూపాయి 826000 పాను లెక్కన యగునని మదింపు చేయ బడినది.

ఆదాయములో సగము రైలువే ఆదాయముల వలన (40 లక్షలు) వృద్ధియైనది.

వల్లములు ఆదాయము:— కలకత్తా యందు వేలముల వలనను, ఇంగ్లండునందు ఆదాయము వలనను 866000 పానులు వచ్చినవి.

ఉప్పువలన ఆదాయము:— బంగాళము, బీహారు, ఒరిస్సాలో ఉప్పు దిగుబడులు తగ్గించున, ఇదివఱకు దిగుబడి చేసికొనెను ప్రదేశములందు ఉప్పును వ్యయముగా పండించు కొనుచున్నారు. పంజాబునండి ఉప్పు తేలికచుట ఎక్కువ యైనది. వెలలు చాల అధికయైనవి.

(శ్రమము) పన్నులు:— 881000 పానులు. వత్సర వత్సరములు, కనీయనిక వస్తువులు మున్నగు వాని వ్యాపారమునందు పోకర్తములు కొంచెము బలముగా నున్నందున ఈ పన్నులు వృద్ధియైనవి. పరిశ్రమల మూలమున తయారైన వస్తువుల మూలముగ 5 లక్షల పన్నులు వచ్చినవి. ప్రతివత్సరము వచ్చుములు మున్నగువానివలన 253000 పానులు వచ్చినవి. వెండిగాక ఇతర లోహములతో చేయబడిన సామానాలవలన 230000 పానులు లభించినవి. ఎగుమతి సుంకముల వలన ఆదాయము ఎక్కువయైనది.

టంక కాల ఆదాయము:— ఇటీవల ఎక్కువగా రూపాయలను అమ్ముచేయుచుట వలన 552000 పానుల ఆదాయము వచ్చినది.

పోస్టు తెలిగొనుట ఆదాయము:— కాడ్డల బిళ్లలు మున్నగువి ఆధికముగా నుపయోగించుట వలనను, యుద్ధరంగమునకు పంపబడుచున్న తంతివాల్లల మూలమునను 300 వేల పానులు లభించినవి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ఆదాయములలో మనకు పోస్టు ఆదాయములు వృద్ధియైనవి. యుద్ధస్థితుల వలన బంగాళము నందును బాంబాయి యందును వస్తువులు మున్నగువారి ఆదాయము లెక్కువగుటచే రాబడి పన్నుల మూలమున 553 వేల పాను లెక్కువ వచ్చినవి. మత్తు ప్రవ్యయ ఆదాయములవలన 170 వేల పానులును స్థాంతుల ఆదాయములవలన 170 పానులును లభించెను.

వడ్డీలక్రింద 338 వేల పానులు వచ్చినవి. ఈ సంవత్సరపు ప్రత్యేక స్థితులవలన నిలువ సామ్య విశేషముగా నుండెను. ఆ సామ్యము హిందూదేశ కార్యదర్శిగారు తాత్కాలికముగా వేరుగానుంచి, కొంతసామ్యము వేపర్ కరెన్సీనోట్ల మార్కెటునకు గాను గూడ నిలువయుంచుకొనిరి. ఇందుమూలమున మనకు వడ్డీలక్రింద ఆదాయ మెక్కువయ్యెను. ఈ సంవత్సరపు ప్రత్యేక పరిస్థితులవలన 399 వేల పానులను వేపర్ కరెన్సీనోట్లవలన తగ్గుటకు సరకులుటచే వేరుగా నుంచుకొనుచున్నాము. ఇది వేరుగా నుంచుటవలన, ఆదాయము కొంచెము తగ్గినట్లుకనవచ్చును.

వ్యయములు:— ఆర్థిక పత్రమునందు చెప్పబడిన మొత్తముకంటె 40 లక్షల పానుల వ్యయ మెక్కువ యగునట్లు కనబడుచున్నది. ఈ వ్యయము ప్రైవేటులజీతములు మున్నగువానివలన ఎక్కువ యైనది. అనగా ఇదివఱకు చెప్పబడినట్లు ఆర్థిక పత్రమునందు చెప్పబడిన మొత్తము కంటె మనకు 57 లక్ష లెక్కువ కావలయును.

రాష్ట్రీయ ఆదాయ వ్యయములు:— రాష్ట్రీయ లన్నియు మొత్తముమీద 306 లక్షల పానుల యాదాయమును, 310 లక్షల వ్యయమును గలిగియుండునని ఆర్థిక పత్రమునందు చెప్పబడినది. అనగా 4 లక్షల వ్యయ మెక్కువ యగును. ఇది 4 లక్షలంత ఎక్కువగా నుండజాలదు. రూపాయి 353 వేలుండెను, ప్రస్తుతము ఆర్థిక పత్రమునందు జూపబడిన మొత్తముల ప్రకారము 319 లక్షల ఆదాయమును, 304 లక్షల వ్యయమును ఉంచును.

సామ్రాజ్య ఆర్థిక స్థితులగుగూర్చియు రాష్ట్రీయ ఆర్థిక స్థితులగుగూర్చియు చెప్పితిమి. పోస్టాఫీసు పెన్షన్లతో రూపాయలు యులవలన 43 లక్షలు వచ్చినవి ఆర్థిక పత్రమునందు తెలుపబడినది. మితి 40 లక్షలనుగూడ దీనియందు జేర్చెదము. ఇట్లు చేసినయెడల బంగారు నిలువదనము (గోల్డ్ ఫ్రాండ్ డిజెన్) నుండి ఈ ఋణమును తీర్చివేయుటకు కొంతసామ్యము చేపట్టవలయును. ఇంకను రావలసిన ఋణములనుండి 17 లక్షలు వచ్చును. ప్రత్యేక యుద్ధాదాయము క్రింద శ్రమకాకల బాడుగల మూలమున విశేషముగా సామ్య వచ్చును. శ్రమవర్తక సంబంధముగల సంఘముల పరిష్కారమువలన కొంతసామ్య వచ్చును. ఇతర ఆదాయముల క్రింద 13 లక్ష లభికముగా చూపబడినది.

వ్యయములు:— రైలువేలవలన వ్యయములు 300 లక్షలగునని ఆర్థిక పత్రమున చెప్పబడినది కాని 15 లక్షల యగునని ఇటీవల మదింపు చేయబడినది. పెద్దపాకలు మున్నగువాని వేర్వేరు విషయమునకు వ్యయములెక్కువ యగును. పెద్ద ప్రయత్నము లన్నియు ముప్పాతిక ముల్లినము పూర్తియైనవి. ఇంతయేగాక ఇంటిరులలో ననేకులు యుద్ధసంబంధమున పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి.

హిందూదేశమునందలి వైనికలకుగాని, విదేశములకు పంపబడిన వైనికలకుగాని దుస్తులు మున్నగువానిని నిర్ణయముటకు మనము 18 లక్షల పానులను వ్యయము చేయవలెను.

రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్య ఆదాయము 70 లక్ష లెక్కువగా నుండును. ఈ ఆదాయముతో ఇదివఱకు చెప్పబడిన వ్యయములను, నేనలకు దుస్తులొకట వ్యయములను, భరింపవలసి వచ్చును.

ప్రస్తుతపు అకాశములలో మన మిప్పుడు ఇండియా పత్రములను తల్లించుటయే కాక 70 లక్షల యిండియా బిల్లులను బంగారు మార్కెటు నిలువసామ్య బాణీని తీర్చివేయగలము ఇదివఱకు తీసికొనిన అప్పులను తీర్చివేయుటకు 116 లక్షలు పట్టినది.

ఇంక మార్కెటు స్థితులను పరిశీలింతము. యుద్ధరంధ్రమున మార్కెటు తగ్గు తగ్గుపోయెను. 1914 సం.మున ఆగష్టు నుండి 1915 సం.ము జనవరి వఱకు లండనునందు ప్రతివారమును పత్రములను సమగ్రమున వచ్చెను. 1915 సం.ము జూను మాసమున మార్కెటు తగ్గు ముట తగ్గి పోయెను. రికర్డు పత్రములను ముఖ్య అమ్ముట ఆరంభించి, మూడుమాసములవఱకు జరిగించిరి. కాన్నిలు పత్రముల సమగ్రములయినవి

సిఫార్సులు కాగా ఆ ఆమ్ముకమును కొంతకాలము సాగించిరి 1916 వ సం.ము ఫిబ్రవరి మార్చి నెలలయందు ఆ ఆమ్ముకము చాలి దుర్గమము. ఈ తరువాత ఆరుమాసముల వఱకు ఆమ్ముకము తగ్గునాగెను. దీనివలన నెల ఆరంభమున ఆమ్ముకమువలన వారమునకు 20 లక్షల పానుల కంటె కొంచె మెక్కువ సామ్య వచ్చుచుండెను. వేపర్ కరెన్సీ నిలువ 14 కోట్లకు తగ్గిపోయెను. తరువాత ఆమ్ముకములవై కొంచెము నిర్బంధము లేర్పడుటవలన యగత్యము కనపడెను. ఆ ఆమ్ముకము అట్లే జరిగించినయెడల కరెన్సీ నోట్ల మార్కెటునకు సామ్య చాలకుండియుండును. అందువలన హిందూదేశ కార్యదర్శిగారు ఆమ్ముకములను 80 లక్షల గూపాయలకు మించకుండునట్లు చేసిరి. కాని మరుసటి వారమున ఆ మొత్తము 120 లక్షలయ్యెను. ఈ మొత్తము ముఖ్య మారలేదు.

ఈ సమయమునందు మనయొద్దనున్న 100 లక్షల పానులు విలువగల సవరలు యుద్ధసందర్భముల వలన 80 లక్షలకు తగ్గి పోయెను. కాని మనయొద్ద ఇంగ్లండు బ్యాంకువారి 70 లక్షల పానుల బంగారు ఉండెను. ఈ మొత్తమును కరెన్సీ స్థితుల ప్రకారము ప్రజలకు లభ్యమగునట్లు ఏర్పాటుచేసితిమి. బంగారు ఆమ్ముకమువలన సవరకు ఉండు 15 గూపాయలమార్కెటు రేటు మారనాగెను. వేపర్ కరెన్సీ మార్కెటునకు నిలువ యుంచబడిన సవరలను కొన్నిటిని వీనికొకట నిలువ యుంచెదము.

యుద్ధ కాలమునందు నోట్ల మార్కెటు విశేష సహాయ కారియైనది. మార్కెటును ఏమాత్రమును తగ్గింపము. ఒక రూపాయకుకూడ నోట్లను స్వప్తించు విషయమును గూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములతో యోచించుచున్నాము. ప్రస్తుత కాలమునందు దిట్టి విషయములను సావకాశముగా యోచించి చేయవలెను.

హిందూదేశము యుద్ధసందర్భమున నొసంగిన ఆర్థిక సాహాయ్యము.

హిందూదేశమున యుద్ధము సామ్రాజ్యమున కెంతటి ఆర్థిక సాహాయ్య మొనరించినది? హిందూదేశము చేయగలిగిన దానికంటె ఎక్కువ సాహాయ్య మేల చేయలేనని మార్కెట్ కనేక్ ప్రశ్నలు వచ్చినవి.

హిందూదేశ శాసనపు 22 వ సెక్షను ప్రకారము మన సరిహద్దులకు బయటగల ప్రదేశములందు యుద్ధవిషయ వ్యయములను మనము భరింపవలసిన యవసరము లేదు. కాని ఇతర స్థలములందు శత్రు సేనలను తణిచివేయుటకును, యుద్ధమును మాన్పుటకును సామ్య అతివ్యతిరేకముగా కావలసియున్నయెడల పార్లమెంటునందు ప్రజలసభవారి యనుమతితోనే సామ్య నొసంగవలయును. హిందూదేశమునుండి బయటికి పంపబడు సేనల వ్యయములు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమువారివలననే యొసంగబడును. కాని ప్రస్తుత యుద్ధసందర్భమున విదేశముల పని చేయు హిందూదేశ సేనలకు సాధారణ బట్టెములను మనము భరించుటకును తీర్మానించుచున్నాము. ఈ తీర్మానమును పార్లమెంటు నందు రెండుసభలవారు సంగీరించిరి.

ఇట్టి శాసన సమన్విత కాలము మనము యుద్ధసందర్భమున వ్యయము చేయగలసిన సామ్యము తగ్గించుటకు గాని హెచ్చించుటకు గాని మన కధికారము లేదు. హిందూదేశ సేనలను విదేశములకు పంపినను మనము వారికి ఇక్కడ ఉన్న స్థితిము లొసగుచున్నాము. ఇట్లు సంవత్సరాంతమువఱకు మనము వ్యయముచేసిన సామ్యము 190 లక్షల పానులు. కాని బ్రిటిషు సేనలు కొన్ని హిందూదేశమునందు పని చేయుచున్నవి. వాని వ్యయములను బ్రిటిషు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారే భరించుచున్నారు. ఈ సామ్యము తీసివేయగా మనము విదేశములకు పంపబడిన సేనల కొకటకు 115 లక్షల పానులను వ్యయముచేయవలెను మని తెలుసు. 1917-18 వ సం. త్వరమునకు మితి 40 లక్ష లీయవలయునని మదింపుచేసితిమి. దీనిని గూడ దానికి చేర్చవలయును. మన దేశమునందు పశ్చిమోత్తర పరగణాల ప్రదేశమునందు సేనలకొకటకు మనకును మున్న మొత్తము విశేషముగా నున్నది. పారకకమునందు రాజకీయ వైషమ్యములవలన మనవై మితి 1200000 పానులు పడును.

ఆంగ్లపరిశోధక మహామండలి:— ఈ మహామండలి వారు పోరాటమున సాగించిన “లిఖితపుస్తక మార్క్సగ్రంథాలయ” ప్రారంభోత్సవము మార్చి 6 వ తేది 3 గంటలకు తత్సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీరాజారావు వేంకటకుమార మహిపతి నూర్యారావు హదూర్ (వారి) యాజమాన్యమున వారి శ్రేష్ఠపుత్ర విద్యాభ్యాస మహాత్మ్య సందర్భమున జేయబడును.

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

(నిన్నటితరువాత)

గౌ. శర్మగారి నిర్బంధక ప్రారంభవిద్యావిధానము టిడిపోవుట

(మాప్రత్యేక విలేఖనునవద్దకుండి)

సైనికవిచారణ విషయపు బిల్లు

28వ తేదీని ఫలహారా సంతకము సభ్యులందరూ మరలసమావేశమై సభకు ముఖ్య సేనానిగారు చెప్పియున్న గూర్ఖ విశేషముగా చర్చజేయ నవసరమనియు చిన్నయద్యోగస్థులు చేయు తప్పిదముల నాపుటకై వైయద్యోగస్థుల కధికార మిచ్చుట తప్ప వేరేమియు ఆ బిల్లునందు చెప్పబడలేదనియు నుడివరి. కొందరు యానోద్యోగస్థులు తాముజేయు తప్పిదముల ఫలమునే రుగ్గయే చేసెదననియు అట్టివారిని ప్రస్తుతము సైనికశిక్షార్థుల జేయక మంచిసదతలకు వచ్చుటకు సదుపాయము కలుగజేయవలయుననియు చెప్పిరి. కార్యక్రమ విధులు ప్రస్తుతము నిలిపివేయబడినందున ఈబిల్లు చర్చలేకయే తీర్మానింపబడెను.

గౌ. వార్దామిర్జా గారు 1916 సం॥ మారకపు పత్రముల బిల్లుల సవరణకై యొకబిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి.

గౌ. సర్ రెజిస్ట్రార్ (రాడ్) గారి సలహాపై కార్యములను గూర్చిన బిల్లు ప్రత్యేకసంఘమువారికి పంపబడెను.

రికార్డులను నాశనముచేయు బిల్లు చర్చలేకయే తీర్మానింపబడెను.

గౌ. సర్ శంకరకా నాయరుగారు పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ బిల్లును గురించి ప్రత్యేకసంఘమువారి రిపోర్టును సభలో పెట్టుటకు మార్చి 20- తేదీనరకు అవకాశ మివ్వవలెనని చెప్పగా సభవా రంగీకరించిరి.

నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య

గౌ. బి. ఎన్. శర్మగారు ఈక్రింది తీర్మానమును సుప పాదించిరి:—(క) ఇతరమొద ప్రారంభవిద్యాభివృద్ధి కయ్యడివ్యయము సామ్రాజ్యమునుండియే భరింపబడవలె ననియు, (చ) బ్రిటిషిండియానుండియు 15 ఏండ్లలోపల విద్య విశ్వతోముఖమై నిర్బంధముగా ప్రతిఫలాపేక్ష లేకుండ నేర్పబడుటకు దగిన యేర్పాటును తీర్మానముగా గావించి యుద్ధాంతరము సాధ్యమైనంత సత్వముగ దాని నమలులోనికి తేవలెననియు:— హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు గ్రహింపవలెనని ఈ సభవారు సభాసమైన గవర్నరు జనరలుగారికి సిఫారసు చేయుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమునకు పలయుగా నుపన్యసించుచు శర్మగారిట్లు ప్రస్తావించిరి:—

“ఉద్యోగులును ఇతరులును ప్రభుత్వమువారును ఇదివఱకీ విషయమున చేసిన ప్రస్తావనలను బట్టి చూడగా, ఈ తీర్మానమునెడల భిన్నాభిప్రాయమున కవకాశము లేదు. హిందూదేశ మౌఖికసభ్యులముఖమున నున్నది. కాలాతిథిదోషము కలుగకుండ, దానిని రక్షింపవలె నని నిశ్చయమైన యభిలాష యున్నయెడల, చాలికా బాలక కందఱునల వారు నేర్చుకొనఁ గలిగినంత కద్దయ నేర్పట యత్నశ్యము. ఈ తీర్మానమునందలి మొదటిభాగము నుపపాదించుటకు కారణము లేనన, లోకలు బోధులను మునిసి పాలిటీలును రియకు నియోగింపబడిన కార్య భారమును తా మింతకు పూర్వము తృప్తికరముగా నిర్వహింపలేదు. నిర్వహింప లేకపోయినవి, ఎన్నటికిని నిర్వహింప నేరవు. వాని యాదాయ పుల్లము. అధిక కార్యభారముతోబాటు ఆదాయమును హెచ్చించుకొనుటకు వాని కవకాశము లేదు. తమ పూర్వప్రవర్తనము వల్ల రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు నిర్విపధతి యేది యవలంబించుటకును సంప్రీతిగని సామర్థ్యమును గాని కనబఱచినవి కావు. అసహాయదానీయ మొకటియే వ్యక్తము. ఆ కార్యభారమును తామే కొంతవఱకు వహింపవలసిన యవశ్యకతను హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారే గ్రహించి యున్నారు గాని, వారు కూడ ఏ నిర్దిష్టపద్ధతిని వాస్తవమున నలంబింప లేదు. విద్యాశాఖకు సంబంధించిన ప్రస్తుతాధిక నిధినిగూర్చి చర్చించినచో ఈ వ్యయ భారములను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు వహించుటకంటె గత్యంతరము కానరాదు. యుద్ధమునకు పూర్వము నిలిచిపోవుచున్న మొత్తములనుండి ఈ వ్యయము గావించబడవచ్చును. కాని, వలయునంత ద్రవ్యమున కుపపత్తి యున్నప్పుడు, ఆ యుపపత్తి యెట్టిదైనను ప్రన్నింపవలసిన పనిలేదు.

ఇతర తీర్మానముయొక్క రెండవభాగమును గూర్చి ముచ్చటింపవలసి యున్నది. జనసంఖ్యను విద్యార్థులయొక్క యు విద్యావంతుల సంఖ్యను పోల్చి చూచునెడల ఇప్పటి విద్యాభివృద్ధి పరిగణింపదగి యుండలేదు కడచి 5 సంవత్సరములలో కొన్ని పాఠశాలలు క్రొత్తగా స్థాపింపబడినను, వారివలన వృథానష్టము కొంత కలదు. అనేక పాఠశాల లింకను ప్రారంభావస్థను వాటలేదు. ఈ విధముగా ప్రస్తుతపు స్వచ్ఛంద విద్యాభ్యాస పద్ధతి ప్రయోజనకారి కాలేదు. వివిధ రాష్ట్రములలోను విద్యావ్యాప్తి భిన్నావస్థలయందున్నది. సర్వసమానాభివృద్ధి కంగీకరించునెడల, ఈ వ్యత్యాసములు 15 సంవత్సరములలో సంతరించి పోవును. ఈ సంవత్సరమునందల కప్రసిద్ధురములు నేనెఱుంగనివి కావు. చివరకు నాయభిప్రాయ మిది; ప్రభుత్వమువారు చేయదలచు కొన్న సాహాయ్యముతోగాని, అట్టి సాహాయ్య మక్కఱ లేకయే కాని, ఏ లోకలుబోధ వారయినను ఏ మునిసిపాలిటీ వారైనను ప్రతిఫలాపేక్ష లేకుండ నిర్బంధవిధానము నలంబించెదమన్నచో, అదియట్లుచేయుట కనుచులింపవలెను. పరిస్థితులను కూలముగ నుండి ఇతర కార్యముల కంతహాని కలుగకుండధనము లభ్యపడు చోట్ల నెల్ల నిర్బంధ విధానమును శాసించవలెను; ఇందువలన ప్రజలు నిర్బంధవిధానమున కలవాలు పడి దానివలని లాభములను గ్రహించి యామోదించెదరు. జీవిత మిచ్చుకొనలేనివారి కందఱువకు భర్త విద్యావిధానమువలని లాభము లభ్యపడవలెను. ధ్యువిద్యావర్షము సుఖిరమై యవకాశవరణీయులు కావలెను. ఈ విధానము క్రమక్రమముగా నభివృద్ధి పొందుటకును వానికి తగిన ద్రవ్యోపపత్తి కల్పించుటకును అవశ్యమైన యేర్పాటు వెంటనే గావించబడి సాధ్యమైనంత తీర్మానముగా నమలులోనికి రావలెను.”

సర్ శంకరన్ నాయరుగారు

సర్ శంకరన్ నాయరుగారి తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు నిట్లు ప్రస్తావించిరి. “ఉపపాదకులు తీర్మానముయొక్క మొదటిభాగమును గూర్చి యెత్తిడి కలిగింపలేదు గనుక, రెండవ భాగమునకు మాత్రమే నే నిపుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదను. శర్మగారి యాదావాశయములయెడ నాకు సానుభూతి గలదు. గో కె ల గారి బిల్లు మిత ప్రయోజనాగ్రము మాత్రమే యుద్దేశింపబడినది; వివిధసమేతవిధులచే సంకలనితము గావించబడినది. అట్టిద య్యును అది నిరాకరింపఁ బడినది. శర్మగారి రీసందర్భమేమియు ప్రస్తావించలేదు. అప్పు డావశ్యకములుగా పరిగణింపబడిన నివేదము లివ్వడనావశ్యకములుగా పరిగణింపబడినవి. గోకెలుగారి బిల్లునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు 57 హోల్స్-వర్త బిల్లుగారు అనేకమైన యాక్షేపణలను చూపిరి. నిర్బంధవిద్యావిధానమును ప్రజలుస్పష్టముగా కోరకుండుట ఆ యాక్షేపణలలో నొకటి. ఈయాక్షేపణ యిప్పుటికిని నశించుచున్నది. కొన్ని మునిసిపాలిటీలును కొన్ని జిల్లాబోర్డులును తమ సమ్మతిని వ్యక్తీకరించినమాట వాస్తవమే కాని అంత మాత్రముచే అది సర్వసాంగికారము కానేరదు. జేతయ సహాసభవారును మహాత్మురీను మహాసభవారును నిర్బంధించి విద్యావిధానమును కోరి యున్నట్లు చూపబడినది గాని, ప్రాతికూల్యము కచ్చునని యూహించుచున్నది ఈ సంఘటనుండి కాదు. స్వచ్ఛంద విద్యాభ్యాస పద్ధతి సమగ్రముగా పనిచేసే పరిక్షింపబడలేదనెడి కారణమునుబట్టి బిల్లుగా రప్పుడా బిల్లు నాడేసింది. అప్పటికిని వలయునంత ద్రవ్యోపపత్తి లేకపోయినది. పరిస్థితి లప్పటికే బాగు లేనియెడల, ఇప్పుడంత కంటె చెడియున్నది. అంతేకాక, అప్పు డొత్తిడి కలిగించిన యుపాధ్యాయాభివృద్ధి సమస్య ఇప్పటికిని ఒత్తిడి కలిగించుచునే యున్నది. ఇప్పటి ప్రారంభవిద్యావిధానము తృప్తికరముగా లేదు విద్యార్థులు సమర్థిగా లేకపోవుటచే విధానము తృప్తికరము గాకుండుట. సహజమే మతీయు, నిర్బంధవిధాన మాత్రము లేనియో శర్మగారు నిర్ణయించినవారు కాదు. 5 సంవత్సరములకుపూర్వము ప్రబలములుగా వోచినయాక్షేపణ లే విధముగా నిపుడు దుర్బలము లైనవో, శర్మగారి తీర్మానమును బలపఱచెడి సభ్యులు నిరూపింపవలె నని నాకోరిక. అంతేకాక, సాధ్యపడునెడల, ప్రభుత్వమువారు తమపద్ధతిని మార్చుకొనుటకు తగిన క్రొత్త యేర్పాటును వారు సూచింపవలసియున్నది.”

గౌ. నవాబ్ ఆలీ చౌదరీగారు, ఇట్టిచర్చ కిదిసయముకాదనియు, ఉన్నవిధానము నూర్చిత పఱచుకొనుటయే ప్రకృత కర్తవ్యమనియు చెప్పి తీర్మానము నాడేసింది.

గౌ. సర్ వెస్ట్ మోన్ సేజ్ గారు నిట్లు ప్రస్తావించిరి:— నిర్బంధ విధానమును పంపాలక సులంబమైనది కన్పించుచున్నది. బ్రిట్టునాతశాలలకు పంపబడినదియు లేనిదియు మునిసిపల్ బోర్డు కమిటీవారు విచారించవలెనని గోకెలుగారి యభిప్రాయము. ఇదియసాధ్యము. బోర్డులోని చిన్న చిన్న యుగ్మగులీవని చేయవలసినద్యును. తమ బిడ్డలను సాగశాలలకు పంపినందుకు నెడ్లలు జేపింపబడుచున్నదియు గనుకన, అప్పుడ ప్రజలు తాధింపబడుదుని భయపడుచున్నది.

ప్రజాభిప్రాయములను మనము విలాశ్యానముగా తొలగింపఁ జాలము.

ఇప్పటి ప్రారంభవిద్యా విధానమునే యభివృద్ధిపఱచి యాక్షేపకముగాఁ గావించుట యుచితమని నాయభిప్రాయము.

గౌ. సుబ్బోగారును సామ్రాజ్యమున తీర్మానమును బలపఱచిరి; పల్లెటూళ్లకితి ముందర వినిపడవలెనని వాదించిరి. ఆంధ్రమున కొ. శ్రీనివాసరాష్ట్రీగారు విద్యానమును బలపఱచుచు నిట్లు ప్రస్తావించిరి.

“సర్ శంకరనాయరుగారు ప్రయోజనకరమైన ప్రతిపాదన మేమియు చేయలేదు. గోకెలు గాకల్లు హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారి యుటను నుపపాదించబడినపుడు “విద్య విశ్వశా ముఖ వ్యాప్త మగుట ప్రభుత్వమువారికి మిన్నటి యిష్టమనియు, “కాని, విద్యను నిర్బంధించియు చేయుటకు స్థానిక సంఘల కధికార మివ్వవలసినదని స్థానిక ప్రభుత్వమువారి నడుగు టయే సరియైన మాగ్నమనియు అప్పటి విద్యాశాఖా సభ్యులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఆ యుపదేశము ననుసరించి పనిచేయగా, ఇదిసామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారి పనియని స్థానికప్రభుత్వము వారు బదులుచెప్పిరి. కాబట్టి, ప్రభుత్వము వారు విద్యా విషయమున మాపదలంచిన ప్రాముఖ్యమునకు సూచకమైన ఈ విద్యాశాఖ వారిని మేము తిరిగి యడుకలపి వచ్చి నది. ఇంతవఱకీ విద్యాశాఖావారు చేసినారు! హామరు మిట్టల యేర్పాటును గుఱించిన యభిప్రాయము విచార్యింపబడినది. అట్టి కమిటీ లేర్పాటుకాకపోవుటచే, అదియట్లు పని చేయునో యెవరును చెప్పఁజాలరు. స్థానిక సంఘల యభిప్రాయమును విచారించి తెలిసికొనుటకై బొంబాయిలో స్థాపింపబడిన కమిటీవారు స్థానిక సంఘల కధికారి మియ్యయితరలెనని సిఫారసు చేసి యున్నారు. హామరు కమిటీను పనిచేయని యెడల వానిని తీసివేయవచ్చును. కాని, అని యేర్పడక పూర్వము వానిదూషించుట యన్యాయము. చిట్టచివరకు నేను చెప్పదలచినవిషయమిది: ప్రజలు వెకుచుండియున్నారు గనుకనే నిర్బంధ విధానము ప్రస్తుత మశ్యవశ్యము.”

గౌ. మహాత్మురీ అలీజిన్నాగారు తీర్మానమును బలపఱచుచు నిట్లు ప్రస్తావించిరి:— “నిర్బంధవిధాన మమలులోనికి తెచ్చెడిలోపల విద్యాలాభమును గూర్చి యొక్కొక్కరికిని నచ్చుకెప్పురలెననుటకష్టమిదిగోనుటకై మాట్లాడుటయే.”

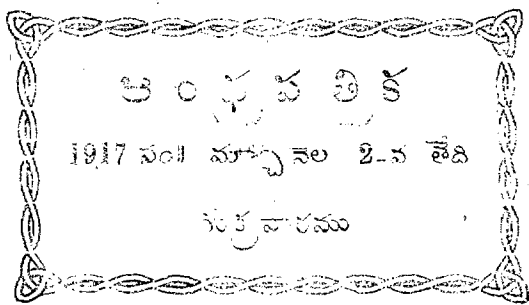
1917 సం॥ రం మార్చి నెల తే 5 వీకి సభకును నల నామసంవత్సర స్థాపన వుత్సవానికి సభావాయు వాడు శ్రీ గోవింద దాదాగో యకు నలర్చి మహా ముఖ్యకార్యము సంధించినదని సప్రమాణముగాఁజూపుచు నామఁ బాత్రులను బ్రహ్మశ్రీ బంకుపల్లె నూర్వనానాయకు సిద్ధాంతి గారు 1917 సం॥ జనవరి తే 1 వీకి బ్రతీకకాకటి ప్రసాదించిరి. ఆ ప్రతీకకు వాచిన పిమ్మట డెనుగుసంఘాములలో నెరరును నీ మహా మోమును స్వామకుండుటలే గొంద సంకయించి బంగాలైజేపు ధ్యుత్రికములుబాకిగలవలెనని బడిన మోత్ర పంచాంగమును అందగా ని ప్రవృత్తగాము గుప్తముగా వ్రాయబడియున్నది. రెక్కో హుత్వలమును ప్రపురసాక్షు తేల్చేయందుగాని శ్రీ మార్కండేయముగాని బొంగవచ్చును.

మదరాసు కార్యరేషక

(711) నోటిసు. పట్టణముగొ న్యాహించియున్న మహాచిక్కు నుండి తిమ్మలను రక్షించుకొనుటకు అందరును సలహా నివ్వబడుచున్నారు. పాత చాళిపేటగొ. తిరువత్తూరు మోర్లోమోదనుండు 34 సంబం యింటియందును, చింతాద్రిపేట న్యాక్కిశేషాడిపోయందును, ప్రతిదినము ఉదయము 6 గెయిదులు 10 వరకును సాయంత్రము 5 మొదలు 6 వరకును టీకాలు ఉచితముగ వేయబడును. హెల్తు డిపార్టుమెంటు } వి. సింగన్నయ, మదరాసు కార్యరేషక } 1-3-1917 ఆక్టింగు హెల్తు ఆఫీసరుకు.

విద్యా సంక్షేపము.

విద్యుత్తు	2
ప్రకటన	3
సామ్రాజ్య రాజకీయము	4-5
ప్రధాన వ్యాసము	
ఆదాయము నిర్ణయములు	6
వాస్తవము, వ్యాఖ్యలు	7
విశేషము, విశ్లేషణము	
విశేషము, విశ్లేషణము	8
విశేషము, విశ్లేషణము	9
విశేషము, విశ్లేషణము	10-11-12
విశేషము, విశ్లేషణము	13

ఆదాయ వ్యయ నిర్ణయములు.

యుక్త మార్గమున తరువాతను సర్వ విలియము మేయరు కోశవ్యవస్థలను మూడవసారి యుద్ధాచిత్తముతో నిర్ణయించుట సంభవించినది. వారి సంభాషణాంతమునందు గల ఈ క్రింది భావములు బట్టెను సారాంశమును తెలుపుచున్నది. “ఈయేటి ఆదాయవ్యయవ్యవస్థలందు విశేషముగ క్రొత్తపన్నులు వేయుట గోచరము. ఇయ్యది సామ్రాజ్యరాజకీయమునకు గాని మన దేశోపయోగమునకు గాదు. జాతీయ స్వాతంత్ర్యమును ప్రజాసభ్యతను సంరక్షించుటకై చక్రవర్తి యుద్ధమునకు బానుకొనెను. ఆ మహాసంగ్రామ నిర్వహణమునకై భరతఖండ మంతవరకు చేసిన సహాయమున కనుబాధముగ తిరిగి సహాయమును జేయ బానుకొంటిమి. ఇయ్యది ఈ మహాసంరంభమునందు భరతవ్యవస్థలకు గల పరమార్థమును తెలుపుచున్నది.” 1916-17 సం॥ సామ్రాజ్యదాయము రూ. 97,20,45,000 రాష్ట్రదాయము రూ. 47,92,65,000. ఆదాయపు మొత్తము రూ. 145,13,10,000. సామ్రాజ్య వ్యయము రూ. 88,50,75,000; రాష్ట్ర వ్యయము రూ. 45,58,50,000. వ్యయపు మొత్తము రూ. 134, 8,25,000 వ్యయము పోను నిలువ రూ. 10,94,85,000. అధికాదాయమునకు ముఖ్య సాధనములు. రైలుబడ్డీ రూ. 6,00,00,000, నల్లనుదు 1,29,90,000, ఉప్పు 1,54,70,000, కస్తము 1,33,65,000, బానిసల 82,80,000, పోస్టు సెల్లింగుములు 45,00,000, వడ్డీ 50,70,000, ఆదాయపు కన్ను 52,95,000. నిరుదు వేసిన క్రొత్తపన్నులవలనను రూ. 7,20,00,000 అధికాదాయము వచ్చినది. వ్యయమునందు నధికమైన మొత్తము వ్యయమైనది. అందు నైస్యములకై 6 కోట్ల రూపము లధికముగ వ్యయమైనది. నైస్యములకై 1914-15 సం॥ రూ. 29,77,40,000, 1916-17 సం॥ 38,02,50,000 వ్యయమయినది. యుద్ధమువలన నైస్య వ్యయము రూ. 8,28,10,000 హెచ్చినది. ఈవ్యయముపోను కేవలము సామ్రాజ్యదాయము నందు రూ. 8,55,00,000 నిలువ వచ్చినది. రాష్ట్రదాయము నుండి రూ. 2,25,00,000 నిలువ వచ్చినది. ఈ నిలువకు గౌరవము రాష్ట్రములందు వ్యయమును

తగ్గించుటయని కోశాధ్యక్షుడు తెలిపెను. ఈనిలువ సొమ్ము యుద్ధమునకు సంబంధించిన చిల్లర అప్పులను తీర్చుటకును బ్రీటీషు వరిపాలనమునకు యుద్ధ నిమిత్తము సహాయమును జేయుటకును వినియోగపడినది. హిందూదేశాధికవ్యవస్థలు విశేషముగ హిందూదేశపు మంత్రిపై నాధారపడి యున్నవి. ఇంగ్లాండునందు నిర్ణయింపబడుచున్నవి. ఇంగ్లాండునందు వ్యయమునకై గత సంవత్సరమునందు 35 కోట్లరూపములు గావలయునని నిర్ణయింపబడినది. కాని గతసంవత్సరమునందు యుద్ధమువలనను ఈనిర్ణయములు జరుగ లేదు. గతసంవత్సరమునందు ఇంగ్లాండునందు హిందూదేశపు మంత్రి రూ. 107, 25,00,000, వాడుకొనుట సంభవించినది. ఇందు ముప్పుదిరెండుకోట్లు సామాన్యవ్యయమునకుపోను కేవలము ద్రవ్యమునుండి బాకీలను తీర్చుటకు 16 కోట్లు 24 కోట్లు వెండినికొనుటకు పేషరు కరెన్సీ రిజర్వునకు 29 కోట్లు వినియోగింపబడినవి. ఈఅధికమైన ద్రవ్యము ఈక్రింది మార్గములవలన లభించినది. ప్రైజరీల నిలువనుండి 49 కోట్లు నిలువనుండి 15 కోట్లు, వెండి నాణెములనుండియు పేషరు కరెన్సీ రిజర్వునుండియును 47 కోట్లు రూపములు హిందూదేశపుమంత్రివశము చేయబడినవి. ఇంత ద్రవ్యము హిందూదేశపుమంత్రి యధీనము చేయబడినను నాణెములు 62 కోట్ల మొత్తమునకు నిలువ యున్నవి. హిందూదేశపుమంత్రి తావున నిలువ యున్న ద్రవ్యమునుండి 69 కోట్ల రూపములు బ్రీటీషు అప్పు పత్రములను గొనుటకై వినియోగింపబడినది.

యుద్ధారంభ దశయందు సామ్రాజ్యశాసన సభ్యు లేకగ్రీవముగ యుద్ధమునకై భరతఖండము సకలవిధముల దోడ్పడ సిద్ధముగ నున్నదని ప్రశంసించిరి. ఆతిర్గానభావము ననుసరించి యుద్ధరంగములందు బ్రీటీషు సామ్రాజ్యసంరక్షణమునకై పోరాడుచున్న నైస్యమున కగు సామాన్యవ్యయ భారమునంతను భరతఖండము భరించుచున్నది. ఇది లోగడగల నియమములకు విరుద్ధము. ఈ నైస్యముల వ్యయమునకై ఇంతవరకును హిందూదేశాదాయము నుండి 17 కోట్ల రూపములు వ్యయమైనవి. రాగల సంవత్సరమునం దీవ్యయ మింకనునధికము గాగలదు. అర్బుదములరూపములు వ్యయముచేసి యుద్ధమునకు సిద్ధముచేయబడిన నైస్యముంతయును సామ్రాజ్యసంరక్షణమునకై రణరంగమునకు పంపబడినది. ఈవ్యయమునంతను పరిశీలించిన భరతఖండము సామ్రాజ్యసంరక్షణమునకై చేసిన సహాయమును సామ్రాజ్యోత్సర్గతమైన ఏయితర రాజ్యమును చేయ లేదని చెప్పవచ్చును. వలసరాజ్యములు సహాయము చేయుటకు బ్రీటీషు ద్రవ్యమును గోరుచుండగ హిందూదేశము స్వకీయ ద్రవ్యమును బ్రీటీషు రాజ్యాధికారుల వశమునం దుంచినది. అయినను హిందూదేశము తగిన సహాయము చేయలేదని ఆక్షేపించెడి ఆంగ్లోప్రాంతపులు గలరు. వారిని తృప్తిపరచుటకును భరతఖండము బ్రీటీషు సామ్రాజ్యమునకు సహాయము చేసి స్వధర్మమును నిర్వహించుటకును హిందూదేశ పాలకులు 150 కోట్లరూపములను అప్పుచేసి బ్రీటీషు పాలకుల కిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. ఈ మొత్తమును తలచినపుడు గుండెజల్లుచునుట సహజము. భాగ్యవంతముగాని హిందూదేశమున కీ మొత్తము అధికమని యనేకులకు శోచవచ్చును. ఈ మొత్తము ఒక సంవత్సరపు సామ్రాజ్యదాయమునకు రెట్టింపు అని సర్వ విలియము మేయరుగారు తెలిపియుండిరి. రాజప్రతినిధి జనవరి మాసమునందు ఈవిషయమును హిందూదేశమంత్రికి తెలిపినపుడు ప్రజాప్రతినిధులతో సంప్రతించి తెలిపియుండిన

యుక్తముగ నుండును. ఇప్పుడైనను ఈ వ్యయమును బట్టెనుండు జేర్చకను తీర్గానరూపమును బడసిన గౌరవచిహ్నముగ నుండును. అధికారవర్గాభిమానులు ప్రజాప్రతినిధులతో సంప్రతించిన వారట్లుపడియుండరు. సంప్రతించి చేయకుండుట వలనను దురభిప్రాయములకు గారణము గావచ్చును. బ్రీటీషు వరిపాలకులకు యుద్ధమునకై సమర్పింప దలచిన 150 కోట్లరూపములకును సంవత్సరమునకు 90 లక్షల రూపముల వడ్డీయగును. యుద్ధమువలనను అప్పునకు వడ్డీవలనను ఇతరవ్యయములు వలనను రాగల సంవత్సరమునందు రూ. 148, 3,00,000 వ్యయముగ నని మదింపు వేయబడినది. ఆదాయసాధనములు గత సంవత్సరమునందు గల నెయ్యన్ని వ్యయమునకు దగిన యాదాయము రాజాలగు. వ్యయమునకు తగిన రాబడియుండుటకై రూ. 148,27,65,000 ఆదాయ మవశ్యరమగుచున్నది. ఈ యాదాయమును బడయుటకై కోశాధ్యక్షుడు క్రొత్తపన్నులను వేయుటకు నిర్ణయించెను. ఉప్పుపన్నును హెచ్చించుట ప్రజాక్షేమమునకు భంగకర మని కోశాధ్యక్షుడు విస్మయించెను. యుద్ధకారణమున లాభమును బొందినవారిపై నధికమైన పన్నును వేయుటనుగురించి యోచించి వసూలుచేయుట యసాధ్యమని విస్మయించెను. ఆదాయపుకన్నును 4 పైసలనుండి 1 అణకు హెచ్చించుటయును విశేషాదాయములపై ప్రత్యేకమైన పన్నును వేయుటయును అధికాదాయమున కొకసాధనముగ నిర్ణయింపబడినది. ఈమార్గమునుండి రెండుకోట్ల రూపములు రాగలవని మదింపు వేయబడినది. జనపనార ఎగుమతులమీదను పీచుమీదను గల 2-4-0, 0-10-0 రెట్టింపుచేయబడును. అందువలన 75 లక్షల రూపములు రాగలవు. బట్టలమీదను ఇదివరకు గల 3½ సుంకము 7½ కు హెచ్చింపబడును. ఇందువలన 150 లక్షల రూపములు రాగలవు. లాంకామైరు దూది యంత్రాధికారుల బలమువలనను బట్టలమీద నింతవరకును తక్కువ సుంకమును వేయుట యవసర మైనది. బట్టలమీదను పన్ను వేయుటవలన బట్టలపరిశ్రమ వ్యాప్తికి కొంతలాభము గలుగవచ్చును. ఎక్సైసు పన్నును మాత్రము తగ్గించుటకు వీలు లేదని మేయరుగారు తెలిపిరి. లాంకామైరు వర్తకులును ఇతరవర్తకుల వలె జూడబడుటయును వారినలన మనదేశోపరిశ్రమలకు ధర్మ విరుద్ధమైన నిర్బంధము తప్పటయును న్యాయానుకూలముగ నున్నది. ఈ మూడు క్రొత్తపన్నులవలనను వనసర మని పైన చూపబడిన రూ. 148,27,65,000 లభించునని కోశాధ్యక్షుడు నిర్ణయించెను. క్రొత్తపన్నులను నిర్ణయించుటకై కోశాధ్యక్షుడుచేసిన ఏర్పాటులు మిగులసంతృప్తికరములుగనున్నవి. ఇవ్వగలశ్రీమంతులు విశేషలాభమును పొందెడి జనపనారవర్తకులు ప్రత్యేకలాభములను పొందెడి లాంకామైరువర్తకులు పన్నుల నిచ్చుటయును సంభవించుచున్నది. బట్టలమీదను పన్నును వేయుటవలనను ధరహెచ్చినను దానివలన ధర్మనిర్ణయమును స్వదేశపరిశ్రమలకు స్వల్పసంరక్షణమును నేర్పడుచున్నది. ఈ వ్యవహారములందు బీదలను బాధింపకను క్రొత్తపన్నులనునిర్ణయింపగలిగిన సర్వ విలియము మేయరుగారు ప్రాంతపుల కృతజ్ఞతకు బాతులు.

బ్రీటీషువరిపాలకులకు యుద్ధసాహాయ్యమున కీయదలచిన 150 కోట్ల రూపములందు కొంతభాగ మిదివరకు గతసంవత్సరమునందు వారు బాకీ పడిన మొత్తమును తీసివేయవచ్చును. నిరుదు, బాకీ పడిన మొత్తము ఈయేడు బాకీపడగల మొత్తము చేరికొని కోట్ల మొత్తము తగ్గగలదు. కేవలించిన

మొత్తమును అప్పుచేసి ఇచ్చుట కేర్పాటు చేయబడినది. 100 కి 5 వడ్డీ వంతు 1929 వ సంవత్సరము తరువాతను తీర్చుగల పద్ధతిని ప్రతములు అమ్మబడును. 100 కి రూ 95 వంతున సామును గ్రహించి కత్రము లీయబడును. మూడోక్షలోగాని అయిదోక్షలోగాని తీర్చుగల పత్రములు 100 కి 5 వడ్డీ వంతున విక్రయింపబడును. ఈ కత్రములమీదను ఆదాయపు పన్ను లేదు. ఈ పత్రములే కాకను ముగ్గుతరగతి ప్రజలు స్వల్పపాదాయములను చుకయోగించుటకై రోజు-బాతములు విక్రయింపబడును. ఈ బరాతములు రూ 10, 20, 50, 100 మొత్తములకు విక్రయింపబడును. ఇప్పుడు రూ. 7-12-0 ఇచ్చిన మొదటి యేసుచివరను రూ 8-1-0 రెండవ యేసు రూ 8-7-0 మూడవయేసు రూ. 8-14-0 నాల్గవయేసు రూ 9-6-0 అయిదవయేసు చివరను రూ 10-0-0 బరాతమును కొనినవారికి లభింపగలవు. గన్నామెంటు కత్రములను కొనుటకును వాయిదా లేర్పకపబడినవి. గవర్నమెంటు కత్రములు సముత్తము సులభముగ మారక మగునటులు బేరుకత్రములు సముత్తము అమ్మబడును. అప్పుకత్రములవిషయమై సర్ విలియము మేయరుగారు చేసిన ఏర్పాటులన్నియును ప్రజల నాకర్షించుటకు దగినటులున్నవి. కోశాధ్యక్షుని ఆదాయవ్యయ నిర్ణయములు యుద్ధాధిపతిని భరతఖండమునకును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును గల సన్నిహిత సంబంధమునుబట్టి యోచించినపుడు సంతృప్తికరముగ నున్న వని గ్రాహ్య మగుచున్నది. భారతీయులు యుద్ధమునకుతగిన సహాయముచేయలేదని యసంబద్ధప్రలాపమును జేసెడివారిపుత్రులను శాంతించెద రనియును బ్రిటిషుప్రజలు భరతఖండము చూపుచున్న త్యాగమును గ్రహించెద రనియును నమ్ముచున్నాము.

.....

వికసీరు మహారాజుగారి యుదారభావము.

వికసీరు మహారాజుగారు బొంబయి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారి ప్రతినిధితో జేసిన ప్రసంగము లండనుకు పంపబడి అచ్చటనుండి తిరిగి యిండియాకు తిరిగివచ్చుచున్న పంపబడినది. ఆ ప్రసంగమునందు శ్రీమహారాజుగారు హిందూదేశపు ప్రజలకును, సంస్థానములకును, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును గల పరస్పర రాజకీయ వైఖరిని, సంస్థానాధీశులు నిజాయితీకరముల నాటవలయునని అన్ని యుద్ధములలోను నెట్లు తోడ్పడుచున్నదియు జెప్పినతరువాత వారి రాజ్యములను నెట్లు విడిగ (బ్రిటిషు రెసిడెంటుల తొందరలేక) నేలుకొనవలయుననియు, సంస్థానాధీశులకు సభ యొక్కటి సంస్థానముల వ్యవహారములను ఇండియా గవర్నమెంటువారితో సాటు పాలించుటకుండవలయుననియు బలికిరి. సంస్థానములకు సంబంధించిన వ్యవహారములలో పప్పు రాజప్రతినిధిగారు తమ చిత్తము ప్రకారము నడువవచ్చును. అప్పుడో ఒక సంస్థానాధీపతిని తొలగింపవలయుననను, ఒకమార్గు సంస్థానములలో జేయవలయుననను స్వదేశాధీశుల సభవారి యనుమతిని గూడ పొందవలయును. ఇంతప్రభుత్వైని, ఇంతవ్యాఖ్యలమును జూపిన స్వదేశ ప్రభువులు ఆ యధికారమునగుట కేవలము వ్యాధియుగ నున్నది. తన కన్యాశుమలజీవితం ఒక బ్రిటిషు ఇండియాకాపు ప్రీవీకౌన్సిలునకును బోధనచును. కాని ఆ యద్వైతము సంస్థానాధీశులకు లేదు. వారి సంస్థానములను నియంత్రింపవలయును, జీవనోపాధియును జూరగ ఆలోచనలు రహస్యముగ జూరగును. వ్యాధియుగములో బోధానుటకు నది వారికి లేనేలేదు. వాంఛన కరుణతోడ తమకు సంబంధించిన కార్యములలో తమ సాటివారి నాలోచించి పని చేయవలయునని మాత్రమే. అయితే, బ్రిటిషు ఇండియాపాలనము నందు ఈ రాజులకు బోధ్యముండదు. అట్లుండవలయు మొన్న డిల్లీలో సమావేశమయిన సభ యందు రాజప్రతినిధిగారును, గవర్నమెంటుగారును నెలవిచ్చి యుండిరి. బ్రిటిషు ఇండియాపాలనము నందు భాగము కావలయునని స్వదేశాధీశుల లక్ష్యము. అడిగి పప్పును బ్రిటిషు ఇండియాప్రజలు స్వదేశసంస్థానముల పాలనమునకు కనుట భాగమునకుండవలయునని తప్పుకొనినది. వికసీరు మహారాజుగారు బ్రిటిషు ఇండియాప్రజలకును, స్వదేశ సంస్థానములకును, స్వ స్వపరిపాలనమును కాలానుగుణముగ నొసంగుటయే బ్రిటిషు పాలకుల యధిపత్యముననుచుంది. "హిందూదేశపు రాజులును, ప్రజలును బ్రిటిషు

పాలకుల అనుభవముక్రింద వారి కార్తవ్యము వారు నిలబడు తీర్చి గలిగియుండుటయే ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యధిపత్యమునకు నేక మాదనములు పొడగియున్నవి." అని శ్రీ వారు నెలవిచ్చిరి. "ఆగమ్య స్థానమున జేరుటకయి స్వదేశ పరిపాలనలు ఇండియా గవర్నమెంటుతో చేతులు చేతులు కలిపి నడువవలయును కోరికలను గలిగియున్నా" అని మహారాజుగారు వాదించిరి. స్వదేశాధీశుల తిట్టి ప్రకటనయును యధిపతి లామను గలిగియుండుట వ్యాధియు, ఉచితము. బ్రిటిషు రెసిడెంటు మహారాజులను కలువలముల నాడించి నట్లుడించుననియు భోయిచిరి. మహారాజులు విద్యాధికులును, దేశభిమానులును, సామ్రాజ్యాభిమానులును, కళకృతి పూరితులును నగుచున్నారు. భూస్వామి గాజనీతి కంస్థానములమీద నికముం దిగుచుండుననియు జెప్పెను. వారిదేశమును ఒకరిపాక్షాక్రింద నుండక స్వేచ్ఛగా నేలుకొనవలయునని వారు కోరుచున్నారు.

ఈసంబంధమున ముమ్మొకసంగతి గుండూరింపవలసి యున్నది. యాక్టుమైరు పోస్టుపత్రిక మొక్క లండను లేఖకును ఇండియాను సులభముగ నేలుకొనుట ఎవరో కనిపెట్టెట్లు వ్రాయుచున్నాడు. కలకత్తా, బొంబయి, మద్రాసుగవర్నములు తప్పు మిగిలిన దేశములయందు విద జంపబడి అనేక మార్గ సంస్థానాధీశుల కొసంగ బడుటకు. ప్రతి సంస్థానాధీపతికి "సలహా నొసంగుటకు" ఒక బ్రిటిషు రెసిడెంటు ఉండుటకు నై మూడువృత్తి ములును జేరుకండి పోస్టుగ గవర్నమెంటునుగలిగి యుండు నట. ఈ పట్టణములకు స్వపరిపాలనము నొసంగుట వారి మీద దయయుండిగాదు. నేలకు నేలు అండ్లయు లీ పట్టణము లలో వర్తకాధిపతి కావునందురు. అప్పుడు వారు స్వదేశ రాజులపాలనమున కంగీకరింపదనివీరిని స్వతంత్రపట్టణములుగా జేయవలసి కాబోయిన ఈ సంకల్పమును సామ్రాజ్య మహాసభలో జరిపించెదరని అనుకునున్నా కట. ఇండియాపింఛను బుచ్చుకొనుచున్న దొర తిరున కిట్టి సంకల్పములనే పత్రికలలో జరిపించి యున్నారు. ఈ సంకల్పము స్వప్నములో నయినను ఈదేశ నలుటకు వీలులేదు. భాగ్యము విద్యాధికులు కొందరత అట్లు పడగలరు. స్థానిక రాజుల నేర్పాటుచేసి, నీలు బాచ్యులవలె వారి నాడించుచు అన్ని అధికారములను రెసిడెంటుచు కొనును. ఉత్తరవాదములుచుట్టు కాయనకుండవు. శాసనసభలు మొదలగు ప్రజాపరిపాలనాయుధములు అంత మొందును. పండ్లండెన శత్రువుల మహమ్మదీయ ప్రభుత్వ మునకు దేశము చూపింపును. ఆహా, విద్యాధికుల నణచినేయుటకు ఈ సులభపాదమును వెలికిన మహామహుల బుద్ధిని ఆశేపడయినను సరిగ కొనియాడగలరా!!

పయిసాఫంతు

ఈ పయిసాఫంతు మహారాష్ట్ర దేశమందు స్థాపించబడినది. ఈనిధిస్థాపకులు అసంతాడి దామోదర కేశీగారును వారి మిత్రులును ఇంటింటి దిరిగి ఒక కాని నొప్పున సాము పరూలుచేసి కొన్ని సంవత్సరములలో 80,000 రూప్యములకు జను చేసిరి. ఈ సాముతో నేమిచేయవలయునా యని దీక్షా లోచనమును జరిగినది. చిట్టచివరకు పూనాజిల్లాలో తేశీగా ములో మొక గ్లాసుకర్మాగారమును స్థాపించుటకై నిశ్చయించుకొనిరి. పరచేతములలో గ్లాసు నిర్మాణ విద్యను నేర్పుకొని వచ్చిన ఈశ్వరదాసుగారి కీ కర్మాగారాధ్యక్షత నొసంగిరి. ఆయన కొంతమంది జనానియు సహాయకులతో పనిని ప్రారంభించెను. మరి కొంతమంది మహారాష్ట్ర యావనములగు గూడ తర్జీనుచేసెను. కొంత కాలమునకు జనానవారితో చనసరము లేక పోయినది. వారు స్వదేశమునకు వెళ్లిపోయిరి. వారిక్రింద పనిని నేర్పుకొనిన సహా రాష్ట్రులన్ని పనులను చక్కగా జేయుచున్నారు. కొంత మంది పనుచువారు 40 మొదలు 60 వయసు జీతమును సంపాదించుచున్నారు. ఈ కర్మాగారమును కట్టుటకయి 27,860 రూప్యము లయినవి. ఈ సాముతో 14,298 రూప్యములు పరిశోధనములక్రింద కర్చుపడినవి. 23,562 రూపాలు కర్మాగార నిర్మాణమునకును యంత్రములకును అయినవి. ఈయంత్రాల యము జయప్రదముగ సాగుటకు ప్రారంభించిన తరువాత ఈశ్వర దాసుగారికి కవులు కొసంగబడిన. 30,000 రూప్యములమీద నాయన యేడాకి 100 కి 4 రూప్యములు వడ్డీ యిచ్చునట్లు స్థాపించెరి. బొంబయి ప్రభుత్వమువారు గవర్నమెంటుకు కావలసిన గ్లాసు సామానులను ఈతేశీగాను కర్మాగారములోనే కొనవలసినదనియాజ్ఞాపించిరి. బరోడా, మైసూరాదు పాలకులను నిచ్చటనే వారి సంస్థానములకు సాగు గ్లాసు కొనిపొమ్మోపించుచున్నారు. పయిసలతో స్థాపించిన ఈ కర్మాగార మిట్లు వృద్ధిలోనికి వచ్చి పట్టియందుట మహారాష్ట్రప్రజల దేశభిమానమును చాటుచున్నది.

ఈ గ్లాసు ఫ్యాక్టరీ బొంబయి సాగుచుండుటకేదో పయిసాఫంతుకు సహాయ మునగుననియు కొందరు నమ్ముచున్నారు. ఈనిధిస్థాపకుల వృద్ధిచేయవలయునని, సహాయ మింక జూరగ వలయును కావ్యవస్థలను వ్రాయుచున్నారు. ప్రస్తుతము వారికేవలము కలదు. (1) గ్లాసు టింగరలి గ్లాసుసామానును జేయుటకుండు ప్రస్తుతము కర్మాగారములో పనిని నేర్పుకొనుచున్న విద్యార్థులను నిర్మించుచేయుట (2) క్రొత్త విద్యార్థులను నేర్పుకొని పనిచేయుట (3) నాణాకియైన కలకుండు ముగ్గు సాంధ్రుని జేయుటకొక కర్మాగారము (4) గ్లాసుఫ్యాక్టరీ కొక ఎవా మెట్టు సామానులను జేయు యంత్రాలయమును కలుపుట. ఈ మార్గవలచుచున్న కర్మాగారము చేస్తు కొనుట కయి నడుచుచున్నా మెట్టు. ఈనిధి స్థాపకుల స్వదేశ ప్రభుత్వమును స్వదేశమునకుండు కర్తవ్యము మెట్టుచే గాక కర్మగాని నడకయి జేయుట స్థాపించుటకయి యావలను నిర్మించుచేసి మహాసభకార్యమును జేయుచున్నాను. (5) బ్రిటిషు రెసిడెంటుగారు కర్మాగారము సాగదని ఈ ఫ్యాక్టరీలో నింపక పూర్వము ఒక సామాజిని మనీషుక కార్మికులకు కియాలజిట్టు; ఉద్ధిప్రాయ మొనంజెట. కాని పండితుల వారి మాటలు అన్యతయు లయినవి. ఒక్కరయినచోట్లను గాని కిచ్చి జానిని ప్రస్తుతము 78,430 రూప్యముల వరకును జెచ్చిన మా మహారాష్ట్ర సోదరుల దేశభిమానము నభివర్ధించుచు న్నాము. ఈ పయిసా ఫంతుమొక్క యేడు సంవత్సరముల వారిప్రము కొంతయు పూనాలోని కార్మికులలోకి ప్రాసరి ప్రతి దేశభిమానియు నడువలయును నని కోరుచున్నాము.

దేశసంతుగారినీగూర్చి ప్రశ్నలు.

గౌరవనీయులగు భండాగారు నిన్న శ్రీమతి అనిబేసం టుగారినిబొంబయి, మధ్యపరగ జాలలోనికొటాకుండ ఆ ప్రభుత్వముల వారేలే చేసిరిని సామ్రాజ్యసభలో ప్రశ్నించెడి. వారికి ఏకమైన సమాధానమును దేశాంగవంత్రి కే.రెజిస్ట్రార్ వ్రాతకుగా కొసంగిరి. మధ్యపరగ జాల ముఖ్యకార్యకర్త స్ట్రోకాకు గారి సమాధానము గూడ ప్రచురింపబడినది. బొంబయి ప్రభుత్వమువారును, మధ్యపరగ జాలదొరతనమువారును ఈనిశ్చేదాభిలషవంపక పూర్వము ఇండియా ప్రభుత్వమువారివద్ద గావాలను సరేయని యనింట! దేశసంతుకరసాని తన ప్రతికలలో తనమీద ప్రయోగింపబడుచున్న యాజ్ఞలన్నియు సింహాసుండి బయలు దేరుచున్నవనియే, లేక సింహాప్రభువుల యుక్తమునాద కర్తవ్యమున్నవనియే వ్రాసిన వ్రాతలు నిజమయినవి. దేశసంతుకర సానియొక్క ఫలాని వ్రాతగాని, ఫలాని యుపన్యాసముగాని వాడ పూయిస్తయు యున్నదని ప్రభుత్వమువారు ప్రేమ పెట్టి చూపింప జాలరట; కాని ఆ వ్రాతల, ఆయనపన్యాసముల భారతీ మొత్తముమీద సుద్రేక పూరించుచు యున్నదని వారి యభిప్రాయము. ఉపన్యాసముల భారతీ, వ్రాతలభారతీ ప్రభుత్వము వారికి గిట్టకపోవుటకు కాణము వారి చేరినంద యుక్తము వచ్చియున్నది. ప్రయోగించుటకు కావలసినవి ల; కావములుండుటకేతినే గాని మరి దేవాలనము గాదు. పూర్వభారతములను గల పాలకులకు స్వతంత్రతనుగల విధమున పరిపడకున్నప్పుడు భద్రాజులకు తిప్పు చుక్కెరికిని కావున బోదు. వాక్యాంతర్యము, ప్రతికా సావ్యంతర్యము నడచేతములో నెంచి ఆధోగతయైన స్థితికి వచ్చిపో వివరలను బోధపడుచున్నది.

.....

కానలినందు ఆమెరికను బొక్కిట్టు మిషనువారు రెండవ తరగతి పాఠశాల భవనమును నిర్మించుటకై యరు స్త్రములలో రూ 14,445 4/6 గము నిర్మించు పాలకు లంగీకరించిరి.

గత సంవత్సరమున దత్తి వారలవలన కావ్యోద్యమకు పోజాలని వారు యూ 25 పెట్టించకను ఈ యేడు కావ్యోద్యమకు వెళ్ల నచ్చు వని పాలకులు తేలిపిరి.

.....

విశాఖపట్టణ మండలమునందలి తెన్నాము సర్కిల్ గ్రామములు గ్రామ మునకుకొత్త కారము నడపరింప వ్యవసాయముల నడిపించుటకు పాలకు లాజ్ఞ నొసంగిరి.

.....

జడ్చెమెంటులు కైరా దస్తానేజులు ముక్త నగుటకు నిర్ణీతమైన భవన పుటకు 0-15-0 వయసు 0-15-0 నిర్ణయించవలయు ననియును అచ్చు మార్పులకు భయ మార్చవలయుననియును మైక్రోస్కోప్ దొరతనమువారికి నిశ్చారము చేసినది.

విరోధామహాసంగమము

మెక్సికోలో జర్మనులకు ట్రలు

రష్యావారు రుషేనియావారికి తోడ్పడుట—వాగ్దానము

గొమ్మకోరును జర్మనులు సుబులుట—వివరములు—బ్రిటిషువారి కఖండ విజయములు

ప్రెసిడెంటు నిల్వనగారు నేలము పక్షపాతి అని జర్మను చాన్సులరు నిందించుట

(రైలు రు ఏ జెన్సి.)

ఇంగ్లండు

ఆహార పదార్థముల నిర్బంధము

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—ఆహార మైన ఆహారమున పోషక విధానము నిర్బంధించి పోషకములు ప్రజలనందరిలో జాతులనుగూడ నుడిచిరి.

ఇండియా దొరితనమువారి యుద్ధవిరాళము

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—ఇండియా దొరితనము వారి దొరితన 10 కోట్ల పావల విరాళమును కృతజ్ఞతతో స్వీకరించిరి. ఇండియా దొరితనమువారు ప్రకటించిరి.

చారిత్రాత్మక పైకికోర్కొల ప్రశంస

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—5 వేల ప్రకటనము వెలువడిన ప్రకటనపడినది. తెల్లనెలు కల్లులు అమ్మింపుటకు మున్నగు భారతీయకోర్కొల చాల ప్రశంసకు పాత్రులైరి. గిల్లోను మైకోకోర్కొలగుడ ప్రశంసించ బడిరి.

అమెరికా నౌక

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—నావికులలో 185 మంది డబ్లి నుండి విరమించుకొనిరి. వెనక అమెరికాలో కొట్టి బడిన ప్రాంతీనియా స్టీమరులో నపుడున్నవారు వీరిలో ని త్తుడు చాలునది గలరు.

అమెరికా నౌకను గుండుసారులు టార్పెడోతో కొట్టిరి. మొదటిదెట్టు వెనుక ప్రక్కతీరినది. ప్రయాణికులను నావికులను రక్షించుకొని పోవుటకు అన్ని చివములను అర్పి బేయనడిని తప్పించి అట్లాపించెను. నౌక ప్రక్కకొని చితికిలబడి డెన్మార్కుకు మునుపాగాన. పడమట దాపున విద్యుత్కాంతిలో స్పష్టముగ కనబడుచున్నది. శత్రువులు రెండవ నౌకను తొలగించుకొనిరి. అది ఇంజనుగడికి తగిలినది. స్టీమరు వెంటనే ముగిసినది. కెప్టెనును చాలమంది యుద్ధాంగు లను కూడగొట్టిరి. చరి కొంతసేపటికి స్త్రీలతో నిండినయొక వడవనిని జంపించుకొని తప్పించి ఎక్కడ అని అడిగెను. స్థానము తెల్లనెలు వెన్నలేదు. అంతర్గామి అర్పితమైనది. ఒక చురుకులతోవారిని స్త్రీలనుగోచరములతోనూ బాటించును అతోను చిక్కగమున నుంచెను. పిమ్మట వారు కాపాడబడిరి.

ఒకభవనంలో 31 మందియుండిరి. వీరినిండ్ల నీరునింపడినది. వీరితో 2 మంది కొడుకువారి చనిపోయిరి. ఈ 3 గురిలో ఆమెరికా జేతపు స్త్రీలు ఇద్దరు. ఈ వధివను నిం పికపును స్త్రీయగు కొట్టికొని పలకలు కదిలినది. పడవ చుక్కలై తేలంద కొట్టికొని పోయినది. నీరు నిండినది. కాత్రి 10 మంది మొదలు మరునాడు మధ్యాహ్నము 3 గంటల వరకును పడవలోనివారా నీటిలో మునిగి యుండిరి. అందరను వంగలపోగు బడిరి. కేటములు పడవమీద నుండి పోవుచుండిన. చనిపోయిన వారి శవములు నీరు నింపుకొనిన ఓడకు మరల బయటకు సముద్రమున ప్రోసిరి. అంగ్లదేశమున నివాసము చేసికొనగోరి వచ్చుచున్న స్త్రీ యువు లిరువురి లో యువుడు చనిపోయెను. నా ప్రక్కను గూర్చున్న స్త్రీ తన క్రియని మరణమును కనులో చూడవలసి వచ్చెనని మత గురువు నుడివెను.

ఒక వారమున ముంచబడిన నౌకలు.

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—ఫిబ్రవరి నెల 25 వ తేదీతో నందిన నౌకమున అన్ని దేశముల వాణిజ్య నౌకలును 100 టన్నులకు పైబడిన, చేపనౌకలు రేవుపడవలు గాక 2280 బ్రిటిషుకు వచ్చును 2261 బ్రిటిషు నుండి వెళ్లెను.

గనుల—అంతర్గామిలవలన ముంచబడిన 1600 టన్నుల పైబడిన బ్రిటిషు వాణిజ్య నౌకలు. 15
1600 టన్నుల పైబడిన నౌకలు. 6
కొట్టబడినను మునుగని బ్రిటిషు నౌకలు. 12
ముంచబడిన చేపల పడవలు. 4

ప్రాన్సు

ప్రాన్సునందలి బ్రిటిషురంగము

లండను, మార్చి 1:—జర్మనులు గొమ్మకోరు కోటను వదలుట వారు తగ్గమునగుడ పలాయన మగుటకు ప్రారంభ మగుటచే నది ముఖ్యవిషయము. ఇచటగుడ జర్మనులు పూర్తిగా ధ్వంస మొనరించిరి. గోతులను ప్రేల్చిరి. చెట్లను దారికడ్డముగ పడగొట్టిరి. స్పర్శపోకగనే ప్రేలదగిన మాయ ఏర్పాటు కందకములలోచేసిరి. నిన్నును బ్రిటిషువారు వదల కుండ వెంటదరుముటచే వెల్లడియ్యుడ మధికముగ జరిగినది. సోమురంగమున మాపడ్చిని చక్కచేయుటకు సెయిలీ సెయిలి నెలయొద్ద తలపడుటకు మేము ఏర్పాటుచేసెదమి. శత్రువులు తమకుగల ఆపదను గ్రహించి అత్యవధియగుటచే ధ్వంసముచేయ విలు లేకచాల సామగ్రిలను వదలిపోవుచున్నారు. సోమవారము నాడు రాత్రి బ్రిటిషు వేగుసేనలు గోమ్మకోరును సమీపించు నంతలో శత్రువులు గుండ్లవన్నమును కురిపించి తమయనికిని స్పష్టపరిచిరి. వెంటనే ఆస్థానమునై మాఫిరంగులను గురిపెట్టి రాత్రియంతయు కాల్చితిమి. వేకువన బాంబులను ఫిరంగులను బూని అచటికిపోయి చూడగ నది నిర్మానవ్యయగనుండెను. ఆరెంటరిసు యొద్ద ఆస్ట్రేలియానా కొక్క యుయకున మూడవ మరువవకును త్రోసికొని పోయి పరుగిడుచున్న శత్రువులను చెల్లాదెడల గావించిరి. పిమ్మట వారు గోతులపై బాంబులను వేసి 20 మందిని పట్టుకొనిరి. మొత్తము 250 జర్మనుల శవములు కందకములలో నుండిన అని విశేషగుడు వ్రాసెను.

గతనెల 28-వ తేది యుద్ధమున సెయిలీ సెయిలి నెలుకు ఈశాన్యమున బ్రిటిషువారి కందకమును 84 గురిని వశపరుచుకొనిరి. గొమ్మకోరు, లిల్లాయి, పోస్సోనాంటులును పరవకందకములును మా వశమైనవి. గొమ్మకోరుకు ఈశాన్య మున 1000 గజములు ముందునకు మాపడ్చిరి జరిపితిమి. క్లర్ గమీషనున దాడినలిపి రెండవపడ్చిని చేరితిమి. అగ్రానుకు ఈశాన్యమునను తెన్నుకు నైరుతి పట్టుములను ౪౮ స్థానముల నాక్రమించితిమి. ఆరెంటరిసుకు ఈశాన్యమున మే మొక దాడిని నిలువరించితిమి అని అధికారులు ప్రకటించిరి.

ప్రస్తుతము అంగ్లదేశీ గొమ్మకోరు కుత్తమున పూర్తి సో, అచిటులివెటియు, విల్లిసు, లిగ్నీ, లమిగుగా ప్రాన్సు లాయి, లెనుబోఫులకు మధ్యగానున్నది.

నౌకా విమానముల దాడి.

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—గతనెల 25 వ తేదీని సార్వభౌ ముకు ఆగ్నేయమున బ్రిటికు ఇనుప కర్మాగారముపై నౌకా విమానములు బాంబులను వదలెను - చాలవిమాన యుద్ధములు జరిగినవి. ఒక శత్రువిమానము నేలగులాన దని నౌకాదళము వారు ప్రకటించిరి.

జర్మనుల పలాయనము

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—26 వ తేదీని విశేషగు డిటుల వ్రాసెను. గొమ్మకోరు ప్రాన్సులోయలకు నడుమ నున్న రంగ మునం దంతటను జర్మనులొకను పారిపోవుచున్నారు. అన్నికడ లను బ్రిటిషువారు వెన్నంటి తరుముచున్నారు. నేడుకొద్దిగా వ్షము తెరవీయిచ్చినది. 10 దినములకు నేడు ఎండకనబడినది. విమానములు వైకి లేవగలిగినవి. శత్రు సేనల పోకడల తెలుపు

భాయాపటములను విమానములు గొని వచ్చినవి. జర్మనులు బెల్జూనుయొద్ద నిలుచుటకు బ్రిటిషువారి రకకాళము కలుగ నిచ్చుట లేదుగాన వారు అగ్రాను కేంబ్రిలు స్థానమునకే పోవుదురని మన మిపుడు నిర్ధారణగచెప్పుచున్నము. ఈ పలాయ నము వలన వారి పూర్వహ నిర్మాణమున కనుకూలము కలుగు నేమో గాని వారు పరాజయము నొప్పుకొనుట కిది మొదటి సారియగును. ఇది బ్రిటిషు వారి కఖండ విజయము.

పరాన్సుబ్రిటిషు సమావేశము.

పారిసు, ఫిబ్రవరి 28:—ఫిబ్రవరి 26-27 తేదీలయందు కేలేబో నీడమావేశము జరిగినది. బ్రయంతు, జనరలు లీకుటీ, జనరలుని వెల్లీ, గార్డు ప్రాన్సుపక్షమునను లాయకులార్జి, సర్వీలి యంగాబద్ధులు, సర్వెన్సు పేగు, గార్డు బ్రిటిషుపక్షమునను వచ్చియుండి రని అధికారులు ప్రకటించిరి.

ప్రెసిడెంటు పయస్కేరుగారు

పారిసు, ఫిబ్రవరి 28:—ప్రాన్సు మెసపాటమియా లలో గొప్ప విజయములు కలిగినందులకు బార్జి చక్రవర్తిగారి నభినందించుచు ప్రెసిడెంటు పయస్కేరుగారు లేఖను వ్రాసిరి

అమెరికానౌక ప్రాన్సు చేరుట.

బోస్టోన్, ఫిబ్రవరి 28:—అర్జియన్సు అను అమెరికా స్టీమరుకు గొప్ప స్వాగతి మొసగుబడినది. ప్రెస్టెర్ గారు ప్రధా నోద్యోగులతో నౌకపైకి వచ్చి వివాహాస కార్యము ఉత్తర కిరాతుల నోడించుటయే అని క్లాసుంచిరి. వారు పూర్వేగింపు తో కెప్టెనును పురమందిరమునకు గొని పోయి విందుచేసిరి. ప్రజలు గుమిగుడి జయజయ ధ్యానముల నొనరించిరి.

రుస్యా

డ్యూనూ

మెట్రోగ్రడ, ఫిబ్రవరి 28:—రష్యా రాజ్యాంగ సభ మరల సమావేశమైనది.

శత్రువులు గుట్టులను వశపరిచుకొనుట

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—శత్రువులు జోబెన్ కింపోలంగు కోడ్డుకు రెండుప్రక్కలను తలపడి వశపట్టుకు నైరుతిని రెండు మైళ్లలోనున్న మెట్టలను వశపరుచుకొనిరి. మేము మరల తలపడి కొంతభాగమును వశపరుచు కొంటిమని రష్యావారు ప్రకటించిరి.

బాల్కను

వశులైన గ్రీసువారు

లండను, ఫిబ్రవరి 28:—కాకలాలో వశులైన గ్రీసు వారిని శత్రువులు కొయిరివిట్టునందు నిష్పంధమున చుండిరి. పాగు నేనానిపట్ల సభికాగ్రహ భీతులగుటచే నతిదా పరి సరమునుండి పోవలసివచ్చినది. ఆహారాగోపమును అనంత్ర స్త్రీయు చాల లిరుగుబాటులకు కారణ మయ్యెను.

అమెరికా

అమెరికా యుద్ధశాసనము.

వాషింగ్టను, మార్చి 1:—ప్రతినిధి సభాసభ్యులువారు కానమున కొన్ని సవరణలను చేసిరిగాన రెండు సభలవారును కలిసి కానమునుమరల వ్రాసుటలిన ఆశక్యకర కలుగగలరు.

గెర్రుగారు

కొరున్నా, మార్చి 1:—ఇస్పానియా ఇబ్బతెలుకాకలో గెర్రుగారు బయలుదేరిరి.

అమెరికావాణిజ్యనౌకలలో ఫిరంగులన మర్చుట

వాషింగ్టను, ఫిబ్రవరి 28:—అమెరికావాణిజ్యనౌక లలో ముందువెనుకల ఫిరంగుల నమర్చుటకు నెనేటునిదేశ గంభుమువారి రంగీకరించి విల్సనుగారి కధికారమును 4 కోట్ల పౌనులు నొసంగిరి. తక్కినసాధనముల నుపయోగించుటకు గూడ సభికార మియ్యబడినది.

కొంటుబెరను ప్రాప్తి.

హాలిఫాస్సు, (నోవాస్కోషియా) ఫిబ్రవరి 28:— “ప్రెడిక్టెనిమిది” అనునొకలో నిరీడు బయలుదేరి వెళ్ళెను

మొసపాటెమియో

మొసపాటెమియో రంగము

చాలసాత్తు దొరకుట

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— సోమవారమునాడు శత్రువులకు విరామము కలుగనియ్యకుండ తిరిమితిమి. ప్రైగ్రిసుకు ఎడమతట్టున కుటులు ఆమారాకు పశ్చిమ వాయవ్యములందు మా సేనలు రి తట్టునుండి శత్రువులను తలపడెను. శత్రువులు నాలుగు ఫిరంగులను నడిగి పోవేసిరి. చాల సాయుధులను విడచిరి. టెసిపోను నుండి వెనుకకు పోవునపుడు వదలిన ప్రైగ్రిస్టై ఆను యుద్ధకాకను గరియొక తురుష్కనాకను పశపదుమగొని మరియొక నాకను భ్యంసము చేసితిమి. ఆదివారము నాడు 180 మందిని సోమవారమునాడు 161 మందిని పట్టుకొంటిమి, అని అధికారులు తెలిపిరి.

జర్మనీ

జర్మను ఛాన్సలరు ప్రసంగము.

ఆ మొదట, ఫిబ్రవరి 23:— శత్రుదేశముల నాయకులనలె సేనల సంధి మరతుల నిపుడు నిర్ధారణ చేయబాలను. అది ఫలరహితము. కాళ్ళతొడుగు సంధి జరుగుట, జర్మనుల ప్రాబల్యమునకు ఎన్నటికిని భంగము కలుగ కుండట, వారు పడుచున్న కష్టతీతులను తగిన పరిహార మొసంగబడుటయు సే జర్మనుల ఆశయును. దీనినిగూర్చి శత్రువుల ప్రత్యుత్తరము కొంతసహజముగ నెగతాళితో కూడియున్నది. నాకా నిగోధ మేర్పరుపవలసినట్టి నందున సాధ్యముగ నంతవరకు తటస్థుల యిట్లుండలను తొలగించుటకు జర్మనీ ప్రయత్నించు చున్నది. వారికి బాగ్నను ఇవ్వమును అంది చుట్టకు ప్రయత్నించు చున్నది. సముద్రముపై బ్రిటను వారి దౌర్జన్యమునలన నీవిధానములంబింప వలసినట్టిది. ఆంగ్లే తరవాత సాధనములను మేము తొలగింపవలెను. తొలగించెదము. నాకానిగోధాసనము స్థిరము. సముద్రస్వాతంత్ర్యమునకు మేము పోరుచున్నాము. అందువలన తటస్థులకు గూడ లాభము కలుగగలదు.

ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు ఆ నాలోచితముగ తృటికాలమున ప్రైత్రివి వదలిరి. ఈతీర్మానమును నెరవేరగాను వాచానిదేశవంత్రి కెంగింది పానుపోర్టు నడిగిరి. ఈవిధాన మపూర్వము. ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేదీన ప్రెసిడెంటు గారు కాంగ్రెసు సభలో చదివిన వ్యాసమునందలి విషయములకు రైటరు తింతివార్తయే ఆధారము. దానినిబట్టి నే నానిషయము లసత్యమని ఆక్షేపించి యున్నాను. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు మిత్ర మండలిపక్ష సాటియై జర్మనులకు హానికరముగ ప్రవర్తించెనట కాధారములగలవు. ఈరీతిగ నాహాన సాయుధుల లండనుండచేయుట బ్రిటిషు సమరవిధానమున నేను క్రొత్తగ కలిగిదిగాదు. అంతగ్రాముల వార్తలు పూర్తిగ చేరకున్నను చేరవంత వరకు సంప్రత్తికరముగ నున్నవి. నాకలను ముందుకు తటస్థ నాకలనుకడలకుండ చేయుటయు రెండు ఫలితములు దీనివలన కలిగినవి. జర్మనీ దేశమునకు ప్రత్యక్షముల సాంగ్రామికత్వము నుండి విముక్తి కలిగించి దానికి ప్రజా సత్తాక స్వాతంత్ర్యములను కలిగింతుమని లాయనబార్డ్లి ప్రయత్నముగాను నడిపినది అసంబంధము. అని జర్మను ఛాన్సలరు రాబర్టుంగ సభలో నుడివెరి.

హాలండు

హాలండునౌకలను ముంచుట

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— ఆగుడుఆను ఆస్టోగూడనే టార్పెడో వలలయడెనుగాని మా నౌకకు ఈవన్యాత్రము తప్పినది. చీకటిలో స్త్రీయవదలిపోయెను శత్రువులపలుకగా మేము హాలండు వారతనమునకు చేరినవారము” అని కెప్టెను చెప్పెను. “అయిననిమిషములుగడవు” అని శత్రువులనులర చెప్పిరి. ఆ అంతర్గామి చాల నెడ్డది. దానిమీద రెండు ఫిరంగులున్నవి. నాకా పత్రములతో గూడ సర్వస్వమును వదలి నావికులు పడవలలో దిగిరి. వారు చలికాగని బట్టలతో నా పడవలలో 12 గంటలు గడిపిరి. ఉదయము 6 గంటలకు బ్రిటిషు స్త్రీయవారిని కాపాడెను. తెల్లండు నాకలలోని సారాను ఆ హారపదార్థములను అంతర్గామి దోచుకొనినపిమ్మట బాంబులను వేసిముంచెను అని లండనుకు చేరిన నావికోద్యోగులు చెప్పిరి. ఈ ఘాతుకమునకు సంఘటనను సానుభూతిని తెలుపుచున్నాము. హాలండువారు జర్మనులను విశ్వసించుటవలనను బ్రిటిషువారి హితవును గొనకండుటవలన నిట్టి యవధమునకు

స్థానిక వార్తలు

వాగ్ విలాససభ:— ఈసభవారు శనివారమునాడు రాత్రి 9 గంటలకు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో సావిత్రి నాటకమును అరవమున ప్రదర్శించుదురు.

మద్రాసు పార్లమెంటు సభ:— మార్చి 8 వ తేదీ శనివారం సాయంకాలము 6 గంటలకు గోల్డ్ మందిరమున మదరాసు పార్లమెంటువారి సభ జరుగును.

తిరునెల్వేలి హిందూ హైస్కూలు వాఙ్మయ సంఘము:— శనివారం సాయంకాలము 6 గంటలకు వై సంఘము తరపున నూర్లుపైను విద్యార్థుల యువయోగాళము రాజధాని కళాశాలయందు లిటిలుపేల్సు, ఎం. ఏ. గారు ఉత్తమునుగురించి యువస్వగించెదరు.

భారతదేశ రక్షక వైన్యము:— మార్చి 8 వ తేదీ తొలిసారి హైందవ యువజన (గోల్డ్) మందిరమందు భారత దేశ రక్షక వైన్యమునకు బచ్చికులుగా చేరువారిని వ్రాసికొనుటకు ఒక సభ సమావేశ మగును. ఈ సభకు సర్. పి. ఎస్. కే. డి. వి. ఇ. డి. వి. ఇ గారు అధ్యక్షత వహింతురు.

యుద్ధానంతర వర్తకము:— మార్చి 8 వ తేదీ శనివారం సాయంకాలము 6 గంటలకు చింతాద్రిపేట భారతీయ యువజన సంఘమందిరమున జనరాజవాసుగారు యుద్ధానంతరమున హిందూదేశ వాణిజ్యమును గురించి ఉపన్యసించెదరు.

సంయుక్త హైందవ వాఙ్మయ సంఘము:— రేపటిదినము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు పచ్చయప్ప హాలులో స్క్రీకవాల్లో ఎం. ఏ. గారు సాహిత్రామిక విషయములనుగూర్చి యువస్వగించుదురు. జే.సి. మాలినీ డి. సి. యన్ గారద్యక్షిత వహింతురు.

చెన్నపురి వాణిజ్య సంఘము:— ఎఫ్. ఇ. హూపరుగారి ఆధ్యక్షత క్రింద ఆర్యపాఠశాలయందు వాణిజ్య సంఘసభ్యులు సభ జేసి డివాన్ బహదర్ గౌ. పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా, నియోజింపబడినందులకు తమ గంతోషమును తెలుపుచు వారి కభినందనలేఖ వ్రాసిరి.

సుగుణవిలాససభ:— స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కార్యనిర్వాహక సభలో సభ్యులుగా నియమింపబడిన గౌ. డివాన్ బహదూరు పి. రాజగోపాలాచార్యులు, సి. వి. ఇ. గారికిని, ఆస్టోకేటు జనరలు పదవికి నియమింపబడిన గౌ. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారికిని ఈ నెల 6-వ తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు సుగుణవిలాస సభ వారు విక్టోరియాపబ్లిక్ హాలులో ఉపాహారాభివ్యమొసంగుదురు.

మనోరమా ముద్రాశాల కాలండరు:—

దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. చాల మనోహరముగ నున్నది. అమరావతిగానూను దంపత్యుని నొరగి మువళిత కరకములుపై విచ్చాసిన నేత్రములతో భగవంతుని ధ్యానము చేయుచున్నట్లును చెంత కురుపొండవయోధులు నిలువం బడినట్లును చిత్రంప బడిన చిత్రము సహజ శోభ నలరారుచు కురుక్షేత్రమును భావవత్తు గోచర మొనరించుచు భక్తి కరుణారస ప్రసాదకమగు చున్నది.

పాలెనని. హాలండువారు తాటస్థ్యమును నిలుపుకొన నాకుర పడుచుండటచే వారెంతవరకు నిలుపుకొనగలరో చూచుటకును హాలండుపై ఓడదొంగతనమునలిపి ఆహారపదార్థములను దోచుకొనుటకును జర్మను లిట్టాత్రిడి కలిగించుచున్నార. దొంగతనమునకు సిద్ధపడిన రాష్ట్రమును హతముచేయుట కల్లవారు సే కీభవించి పనిచేయుట యవసరమును విషయమును గుర్తింప మినికలిగిన యవధకమును స్కాండినేవియా మున్నగు తటస్థ దేశముల వారిపై నెగుర్తును గాక అని పత్రికలు వ్రాసినవి.

22 వ తేదీన టార్పెడోలతో కొట్టుబడిన 7 హాలండు నౌకలలోను బాండ్లయింగు - తెల్లండు - బాండ్లకు - నౌకలు మూడును మునుగుట నిర్ధారణయైనది.

ఈ 7 నౌకలను ముంచినందులకు జర్మనుల నౌకలను యుద్ధానంతరము హాలండువారు కొనుట కంగీకరించు పద్ధతిని ప్రస్తుతము వారి యువ యోగమున నుంచెదమని హాలండువారు తెలిపిరి.

జూబులు.

I

వివర ఆంధ్రమహాజనసభ. ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుని యిచ్చిక.

అయ్యో, సింహపురి (నెల్లూరు) యందు జగగనన్న యీ సంగ త్వరపు సభ కాహ్వాన సభాధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకై ఆదివారము (4-8-17) సాయంకాలమున పునెసాధమున సభ జరుగ నున్నది. కాన సభ నలంకించి ప్రతి వారును ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు ముం దీకిందివిషయముల గమనించుట విధియై యున్నది.

ఇటీవల శ్రీయుత నల్లూరు నూర్యవారాయణరావు పంతులు బి. ఏ. డి. ఎల్. ఎల్. డి. గారు సభలకు గౌరవ సభ్యులను సభాధ్యక్షులనుగా నెన్నుకొనగూడ దని యొక వ్యాసమును వ్రాసియున్నారు. ఈ వ్యాసము చూక్షువృత్తితో ఉదారస్వభావముతో దేశసేవాచిత్తో సహేతుకముగ వ్రాయబడినది. ఇందు సభాధ్యక్షుని విషయమై వ్రాసిన నీ ఛాంతము లన్నియు ఆహ్వాన సభాధ్యక్షునికేగూడ తూచా తప్పక అన్వయించును. ఇంకను చుకొక విశేషము గలదు. సాధారణముగా ‘సభాధ్యక్షుడు’ ఇతర మండలవాసిగా నుండును. అతఁడాంధ్రదేశమందలి ప్రతిమండలమువారి యభిప్రాయముల వెల్లిబుచ్చుట సహజము. ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుడొక్కడ నో అట్లుకాదు. అతఁ డాహ్వానముచేసిన యా ప్రత్యేక మండలీయుల యభిప్రాయమును ప్రతినిధియై వెల్లిడించుట న్యాయము, స్వాభావికము. కావున మండలీయుల బహు భాభిప్రాయమును వెల్లిడించ బాలక వారి యాహ్వానము నే యగౌరవపఱచి కృతఘ్నుడగును.

కడచిన ఆజ్ఞ మండలసభలోని తీర్మానమును బట్టి మన మండలము ఆంధ్రరాష్ట్రము నంగీకరించినది. ఆ సభకు ఆహ్వాన సభాధ్యక్షులుగా నుండిన శ్రీయుత వావిలకొలను నరసింగరావు పంతులుగారు ఆంధ్రరాష్ట్రము తప్పక కావలయునని చెప్పి మండల ప్రతినిధుల యాశయముల వెల్లిడించి కృత కృత్యులైరి. కావున ఆంధ్రరాష్ట్రముపట్ల ఆంధ్రుల భాగ్యాభివృద్ధుల సర్వస్వము నంతర్లీనమై యున్నపట్ల వెనుకముందు నాగులాడు మహామహులు గౌరవసభ్యులై నంతమాత్రమున వీరి పదవి నాసించి స్వీకరించుటయు; స్వాధ్యపరులై యితరులట్టివారికి కట్టిపెట్టుటయు నవిశేషము నభర్యమును.

ఇక గౌరవసభ్యులు గాని యితరు లీ పదవి నంతవఱకు యోగ్యులౌ విచారించుట సమంజసము. ఆంధ్రోద్యమ పట్ల సంపూర్ణమైన సానుభూతిగలవారై ఈ పదవి కర్హులు సానుభూతిలేని వారధ్యక్షులగుటవలనను సభాప్రయోజనమునకే భంగము గలుగును. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుట యందు సంఘాధ్యక్షున కవసరమైన గుణవిశిష్టానుములు గలవారినిగ జూచి ఎన్నుకొనుట ధర్మము.

అట్టివారిని గుఱించి యాలోచించగా మునున్నును బట్టి యుద్ధవిజ్ఞానముబట్టియు నితర పరిశీతులను బట్టియు మీరు మిక్కిలి ఆంధ్రోద్యమమునందు గల గాఢాభిమానమును బట్టియు నిపు డేవదికి శ్రీయుత బంగోలు సేకుటరంగయ్య పంతులు బి. ఏ. డి. ఎల్. గా రెంటియు వర్ణనలని చెప్పగలము. ఆంధ్రోద్యమము (ఆంధ్ర) సామన్యమునై నాధానపడి యున్నది. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములు అను మూత్రము ననుసరించియే మన మాంధ్రరాష్ట్రమును గోరుచున్నాము శ్రీ పంతులుగారు కేవలము న్యాయవాదులుగాక సాంస్కృతి ప్రపంచమున కడుంగడు పరిశ్రమచేసిన భాషానికాంచులు. అనేకభాషలయందు వీరికి గల యపారపాండిత్యమును మా మండలవాసులెఱుంగుదురు గాన వెంచివారులు యవసరము. వీ రాంధ్రోద్యమ మంకురించిన ప్రభువదళముడే వారి యధార్థత త్వమును గ్రహించిన కుక్కగ్రుబుట్లు. ఆంధ్రోద్యమమును నానా ముఖముల విమర్శించి నిట్టితాభిప్రాయముల ఆంధ్ర రాష్ట్రవాదులు చేయెల! మొన్నటిమండలసభలో వీరిననుస్థును గూర్చి చేసినచర్చను, తిలకించినవారు ఇచ్చివేదవికి వీరే తగినవారని చెప్పక మానదు.

ఆహ్వానసభ్యులారా! మండలవాసులారా! మీనిచ్చి తాభిప్రాయముల సహేతుకముగా వెల్లిబుచ్చి కార్యరూపమున నిరూపింపవలసిన సమయము వచ్చినది. ఆంధ్రరాష్ట్రము నందు విముఖులైనవారి కిచ్చుట పదవినిచ్చుటకన్న మీరుచేయు మహాపాతకము నేఱుండవోదు. మనధ్యానాయ త్రివిక్రమై గాని ముఖ్యశ్రీతివైగాని యుక్తాయుక్తమును విచారించక అశ్రుల నెన్నుకొని మండలమున కగౌరవమునుచెచ్చి కృతఘ్నులుగా మండ దుండుడు. ఆంధ్రోద్యమముపట్ల అభిమానముగల తొ మండలును తప్పక నాటిపథనలంకింపుడు. మండలాభిప్రాయమును నివేదించగల నిజమైన యాంధ్రుని ఎన్నుకొనుడు. ధర్మమునకును సర్వమునకును వెఱచి వైసమునుదలించి న్యాయపథము త్రొక్కి సవ్యులగుండు మండేమారెం.

సింహపురివాసులు.

THE GREAT WAR.

German Intrigues in Mexico.

Promise of Generous Russian Help to Rumania.

Evacuation of Gommecourt Described.

UNQUALIFIED TRIUMPH FOR BRITISH ARMY.

GERMAN CHANCELLOR ACCUSES PRESIDENT WILSON OF GROSS PARTIALITY.

[REUTER'S AGENCY.]

SUBMARINISM.

The Torpedoed "Laconia."

Crew Aired Liverpool.

LONDON, February 28.

165 of the crew of the "Laconia" have crossed from Dublin to Liverpool. The majority had been previously torpedoed in the "Francina".

Survivors' Stories.

Further stories from survivors confirm that the vessel was twice torpedoed. The first hit the stern, and the captain ordered an attempt to be made to facilitate the escape of passengers and crew. The "Laconia" listed and then righted herself, sinking slowly. The submarine then reappeared and torpedoed the liner in the engine-room, though boats close by were clearly visible in the blaze of electricity. The "Laconia" sank immediately. The captain and several officers had to swim. The submarine subsequently bobbed up astern of a boat crowded with women and demanded the captain. An evasive answer was given and the submarine finally vanished. The seaward kept the occupants of one boat alive by imitations of Harry Lauder and other comedians, forcing all to join in the choruses until they were picked up.

Survivor's Story of Waterlogged Boat.

The two American ladies among the victims of the "Laconia" were among the seven who died from exposure out of twenty-one occupants of a waterlogged boat. A priest on board said the boat hit the "Laconia's" stern when being lowered and planks burst open. The boat drifted without oars or rudder with the water up to the gunwale from ten at night till three in the afternoon. Everybody was crowded in the bows and stern with waves washing overboard. Others, including an American negro who died, were thrown into the sea, as the weight of the bodies would have endangered the waterlogged boat. The priest in an interview, said a lady at his side, who was an actress, coming to England to be married, saw her fiancé die in the boat.

Sunk.

LONDON, March 1.

The Steamers "Aigles," "Aries," "Dorothy" and two small craft all British have been sunk. Total tonnage lost including the "Laconia" is 27,000.

BORDEAUX.—The American steamer "Rochester" from New York has entered Gironde.

BRITISH FRONT.

Evacuation of Gommecourt.

LONDON, March 1.

Reuter's correspondent at headquarters, in a despatch of yesterday's date, says:—The German evacuation of the fortress of Gommecourt is most interesting, because it marks the northward extension of their retreat. Here also, the German work of destruction was most effective, craters being blown in the roadway and trees felled across it. Various devices designed to explode on contact were secreted in trenches. Fighting yesterday was more open in consequence of the British pressing the rearguards more vigorously. Things are also busy on the Somme front where a successful attack at Sailly-Saillisset was designed to stretch the line. The enemy undoubtedly realised the riskiness of his movement and is abandoning much of his position owing to want of time to destroy it. When the British patrol approached Gommecourt on Monday night, it was received with a sharp fire, showing that the place was well garrisoned. Thereupon our guns were directed and upon all night and at daylight a strong party, previously supplied with Lewis guns and bombs, proceeded by a barrage, advanced and found Gommecourt empty. As an instance of British tactics to keep the enemy busy, it may be mentioned how the Australians near Arras, reached the third line with a sweep-back and moved down the fleeing Germans with Lewis guns. The Australians then bombed the fugitives and collected twenty prisoners. They counted a number of German corpses, exclusive of those which had been killed by the Lewis guns, altogether amounting to probably two hundred and fifty.

LONDON, February 28.

A British communiqué this evening says:—This morning we captured a portion of a trench north-eastward of Sailly-Saillisset, taking eighty-five prisoners. We occupied Gommecourt and captured the villages of Thunoy and Pusieux-an-Mont with the trench systems adjoining. We pushed our line one thousand yards north-eastward of Gommecourt. During a raid in the neighbourhood of Clery we reached the

second line; also entered positions north-eastward of Arras and south-westward and westward of Lens. We repulsed a raid north-eastward of Armentières.

Reuter's correspondent at headquarters says:—The British line now runs north of Gommecourt through Pusieux, Achiet le Petit, Iries and Ligny, to between Transloy and Les Bœufs.

Germans Still Retreating.

Unqualified Triumph for British Army.

LONDON, March 1.

Reuter's correspondent at headquarters in a despatch, dated the 26th instant, says:—The Germans are still retreating along the whole line between Gommecourt and Transloy. The British are everywhere in close contact. The weather cleared for a brief time to-day, the first time for ten days, permitting aeroplanes to get photographs which should indicate the direction of the withdrawal. It is now probable that the Germans will not stop till they reach the Arras-Cambrai line, as ceaseless British pressure threatens if they retain the Bapaume line. The German retreat may have tactically improved their position, but strategically the enemy is for the first time admitting defeat. The retreat is an unqualified triumph for the British army.

ALLAHABAD, March 1.

LONDON, March 1.—The news of the German retreat on the Ancre has left the public here in a state of pleased uncertainty. No one knows exactly what the move means. It is assumed that the British fire having practically destroyed the German lines the enemy was glad to be able to get away to his next prepared position in the rear in the comparative safety provided by the fog's interference. Without aerial observation he exploded a big mine in the main street of Miraumont after our entrance but did little harm and the party he had left scattered when our patrols fired into it.

The question of the hour is how far back he means to go. According to the "Petit Parisien" we are now beyond Serre, astride the road running from Milly to Achiet le Petit, three quarters of a mile from the latter. The enemy is believed to have long prepared a position on Bapaume ridge, where he may await the opening of our general offensive, but his ridge is not so high as that running from Bou's to Thiepval which we took last year and behind it is lower ground still. ("Pioneer's Cable").

MESOPOTAMIA FRONT.

British Pursuit Maintained.

Much Booty Taken.

LONDON, February 28.

A Mesopotamia official communiqué says:—The close pursuit of the enemy was steadily maintained on Monday, our advanced troops engaging the enemy in the afternoon from three sides at a point on the left bank of the Tigris over thirty miles west-north-west of Kut. The enemy abandoned quantities of arms and equipment and threw four howitzers into river. We re-captured the gun-boat "Firefly" lost in the retreat from Ctesiphon and also captured a Turkish ship and destroyed another. We took 360 prisoners on Sunday and 161 on Monday.

Further Details.

DELHI, March 1.

On the morning of the 25th February, our gunboats, cavalry and infantry moved westwards in pursuit of the retreating enemy. Strong Turkish rearguards, supported by artillery, were found to be occupying entrenched positions, 15 miles west-north-west of Kut-el-Amara, evidently covering withdrawal from Baghdad of his guns and stores. After intense bombardment our infantry assaulted the enemy's position and secured a footing therein, while our cavalry operated round the Turkish northern flank. During the day at least 3,000 prisoners beside arms, equipment, tents, ammunition and stores, have been captured. Later in the evening the Turks began towing their bridge up-stream from Baghdad. The steamer slipped its tow on being bombed by our aeroplanes and the pontoons floated down stream some distance.

FRENCH FRONT.

LONDON, March 1.

A Wireless German communiqué says:—Fighting continues now at two points of our first line trenches.

TELEGRAMS.

RUSSIAN FRONT.

Enemy Captures Heights.

Russians Partially Regain Lost Ground.

LONDON, March 1.

A wireless Russian official communiqué says: The enemy attacked on both sides of the Jacobeni-Kimpolung high road and occupied heights two miles south-west of Valeputna. We counter-attacked and recovered a portion of the heights.

GREAT BRITAIN.

Persia's Independence.

Question in Parliament.

LONDON, March 1.

In the House of Commons in reply to Mr. Ponsonby Mr. Balfour stated that the Anglo-Russian Convention of 1907 was still in force and no contingent arrangement to modify its character would in any way affect the integrity or independence of Persia.

Men in Non-Essential Trades.

Must be Taken Out.

Mr. Henderson's Speech.

LONDON, March 1.

Speaking at Sunderland, Mr. Henderson said that if the closing down of industries was necessary to win the war they would have to be closed down. The Government was determined to secure a speedy fruition of Mr. Neville Chamberlain's plans. The country's danger was more obvious than ever. There were three and half million men in non-essential trades including one and quarter millions in hotels, entertainments and stock-brokers offices.

No Fresh Male Labour for Certain Occupations

Mr. Neville Chamberlain at Glasgow announced that a list would be issued immediately of the restricted occupations in which no fresh male labour could be employed without express permission.

Scheme for Compulsory Rationing.

LONDON, March 1.

In the House of Commons Mr. Bathurst stated that scheme for compulsory rationing was ready to be put into operation if necessary.

For Valuable Services.

Many Indian Officers Mentioned in Despatches.

LONDON, March 1.

A "Gazette" of fifty-four pages mentions for valuable services in the war many Indian Army Officers and retired Indian Officers, including Lieut-Colonel Lord Amthill. The following members of the Ceylon contingent are also mentioned:—Lieut-Colonel E. J. Hayward, Majors A. E. Andrews, T. H. Chapman, and D. Rockwood, Captains Ingram and McCloskey, Lieuts. A. Lewis and B. R. Lewis, Sergt-Major E. Fitcher, and Sergeant G. H. Stevens.

The deaths of General Sir Mowbray Thomson, last survivor of the siege of Cawnpore and Major-General Sir Cromer Ashburnham are announced.

The "Morning Post" has increased its price to two pence.

GERMANY.

Germany's One Aim.

Chancellor's Diatribe Against England.

United States Accused of Partiality.

LONDON, March 1.

AMSTERDAM.—Speaking in the Reichstag the Chancellor said that it would be unfruitful for him to specify peace conditions in advance. His one aim was to obtain compensation for the injury Germany had suffered. He foreshadowed a political re-organisation after the war and defended militarism on the ground of geographical necessity. He delivered a diatribe against England's tyranny on the seas, but boasted: "We shall break this enslaving of non-English trade." The Chancellor complained of the peremptory way in which President Wilson broke off relations and accused him of gross partiality for England. Denying submarine warfare, he said that newspaper reports demonstrated that Germany could be more than satisfied with the results of the new campaign which had surpassed the expectations of the Navy.

RUSSIA.

PETROGRAD.—The Duma has re-assembled.

GREECE

Sequel to Kavalla Surrenders.

Enemy's Treatment of Garrisons.

LONDON, March 1.

LONDON, February 28th:—The Anglo-Hellenic League learns that the Greeks who surrendered at Kavalla are interned at Coerelitz. They are infuriated against the Commander, who has been obliged to leave the neighbourhood. Hunger and discontent have led to frequent mutinies.—"C. and M. Gazette".

AMERICA.

LONDON, March 1.

WASHINGTON.—The Committee of the House of Representatives has agreed to the Bill for the Arming of Merchantmen, omitting the words "other instrumentalities" and prohibiting Government War Insurance and munition ships. Hence a conference of both the Houses will probably be necessary, finally to draft the Bill.

CORUNNA.—Mr. Gerard has sailed for America on board the "Infanta Isabel".

The Imperial Legislative Council.

Incometax and Tariff Bills.

Mr. Sarma's Legal Objections Overruled.

MRS. BESANT'S PROHIBITION: GOVERNMENT OF INDIA'S REPLY.

(From Our Own Correspondent.)

(BY WIRE).

Presentation of Budget.

DELHI, March 1.

At a meeting of the Imperial Legislative Council this morning His Excellency the Viceroy presiding Sir William Meyer, presented the financial statement for 1917-18. The visitors galleries were crowded. A very large number of ladies were present. Her Excellency Lady Chesham was in the Viceregal gallery. After interpellations Sir William Meyer rose at 11-3 a. m. to speak on the budget.

Sir William Meyer concluded his speech at 1 P. M. after which copies of the financial statements were laid on the table.

Three Amending Bills.

H. E. the Viceroy said that the Hon'ble Members were aware that there would not be any discussion on the financial statements to-day. With regards to the Bills which Sir William Meyer was going to introduce, His Excellency said that there was no committee stage with regard to the first bill, discussion about which would take place on the 7th instant. As regards the second and third bills there would be committee stages and His Excellency invited the Hon'ble Members to speak on them when the bills would be referred to the select committees.

In the afternoon's sitting Sir William Meyer introduced three bills, the first to amend the Indian Tariff Act, 1894, the second to amend Indian Income Tax Act, 1886, and the third to impose a tax on income in addition to the tax levied under the Act of 1886. The motions were agreed to and the Council adjourned to 3 o'clock.

Income-Tax Amendment Bill.

The Council reassembled after lunch at 3 P. M. when Mr. Lowndes, Vice-President presided. Sir William Meyer introduced the Income-Tax Amendment Bill and explained that power was being taken to provide penalty in the event of non-compliance or submission of returns. He moved that rules of business be suspended which was agreed to and he also moved that this bill be referred to a Select Committee consisting of Mr. G. R. Lowndes, Pandit Madan Mohan Malaviya, Sir Fazulshoy Currimbhoy, Rai S. N. Roy, Mr. J. B. Brunsyate, Mr. J. S. Wardlaw Armstrong, Lt. Col. S. L. Aplin, Mr. E. H. Bray, Mr. C. E. H. Walsh, Mr. L. Davidson and himself. After a little discussion the motion was agreed to.

Amendment of Indian Tariff Act.

In introducing the Bill amending the Tariff Act to-day, Sir William Meyer said:—My Lord, the Bill I have just obtained leave to introduce is one to amend the Indian Tariff Act, with reference to the amendments made just now in my speech introducing the financial statement. It authorises the raising of the duty on imported cotton goods from $\frac{3}{4}$ to $7\frac{1}{2}$ per cent and it doubles the export duty on jute. In applying the new jute duty we shall as stated in my speech on the financial statement exempt the existing forward contracts (in so far as these do not contain a cautionary provision providing for the future increase of duty), as well as all jute exported in pursuance of the War Office contracts, but this will be done as formerly by executive orders. As I explained in my speech it is necessary to impose enhanced duties with effect from the present date. We have taken advantage of this opportunity to make a small further amendment in respect of the duty on imported silver manufactures. Last year in order to remove the then anomalous position in which the Indian silver smiths and manufactures of silver thread were placed through having to pay the special rate for silver on the raw material used by them while the imported manufactured article only paid duty at the general rate, we raised the duty on imported silver manufactures to 15% "Ad Valorem" which was roughly equivalent to the duty of 4 annas an ounce imposed on imported silver in 1910. But we provided that where an importer could satisfy the customs authorities as to the actual silver contents of the articles he was importing, he should be entitled to pay duty at the special rate applicable thereto only on such silver contents, the residual value of the import being taxed at our general tariff rate of 5%. This proviso has caused a certain amount of administrative difficulty and it has been found that in all round rate of 10 per cent "Ad Valorem" would practically equalize the position of the importer and the Indian Manufacturer of silver articles. We accordingly propose to make this the rate of duty applicable to silver manufactures and to abolish the present proviso under item No. 50, part 82, schedule 2 of the Tariff Act. The Bill is consequently of a simple character involving no new additions to the field of taxation, but merely alterations in the rates of taxation already imposed. I do not think it necessary therefore, to refer it to a Select Committee, but I ask permission to have it published with the statement of objects and reasons in the "Gazette of India" and I propose with Your Excellency's permission to get it passed into Law on the 7th instant.

At this afternoon's meeting of the Imperial Legislative Council the Income Tax Bill and the Super Tax Bill were referred to Select Committees.

Capture of Kut.

Before the Council rose the Commander-in-Chief said: He thought the Members would like to hear of the most recent developments in Mesopotamia. He said after

very heavy fighting the Turks had evacuated Kut and our troops were advancing on both the banks of the Tigris. He said the enemy's force were badly shattered and would only reach Bagdad as a disorderly mob having lost 6000 prisoners and much equipment, and General Maude's recent telegrams spoke in most highly eulogistic terms of the fighting qualities of the troops both British and Indian. He said that these successes had been obtained in the face of the finest Turkish troops who had proved themselves foes of wonderful courage and endurance and who had fought finely, honourably and nobly on all occasions (Cheers).

The Council adjourned till the 7th inst.

Mr. B. N. Sarma.

Mr. Sarma said he must apologise for the course taken by him in the first Bill and said that he thought the provisions of this bill were also incorporated in the last Bill. He was not going to argue whether or not it would be just for them to have this tax in view of the present condition of the people, but he would oppose the present motion on grounds that revenue was not for the purposes of the Government of India and there was no deficit which had to be met by extra taxation.

At this stage Mr. Lowndes called the speaker to order and also pointed out that there was no reason to suppose that Government would spend the income in any illegal way.

Mr. Sarma continuing said there was absolutely no case made out for the first taxation, and hence he would oppose the motion.

Mr. B. N. Basu drew the attention of Government to the method adopted at present regarding the assessing of income tax, and interest on Government securities. The present system of refunding the tax in cases where income was below 1000 rupees was working very harshly and vexatiously. By the time the person had got the tax refunded he had to spend an amount almost equal to the income itself.

Mr. Brunsyate, Secretary Finance Department, rose to a point of order and said that the Bill dealt with super tax and not income tax.

Mr. Lowndes ruled Mr. Basu out of order, though he sympathised with Mr. Basu's object.

The motion was then put to the council and carried.

Mr. Sarma's Legal Point.

After Sir William Meyer had moved that Income Tax Amendment Bill be referred to a Select Committee Mr. Sarma in opposing the motion said that he felt it his duty, to bring to the notice of the Council his view regarding the proposals underlying the present piece of legislation and question the competency of the Government of India to proceed with the Bill without fresh amending of the Government of India Act.

A Point of Order.

Mr. Shafi rose to a point of order saying that the question raised by Mr. Sarma had no bearing on the present legislation, which intended only to amend the existing act and to the appropriation of revenues.

Mr. Shafi not Entitled to Make a Speech.

The Vice-President said that the Hon'ble Member (Mr. Shafi) was not entitled to make a speech on the point of order, and said that he proposed to hear Mr. Sarma on the point of Ultra Vires.

Mr. Sarma Proceeds.

Mr. Sarma proceeded to read sections 20 and 22 of the Government of India Act which read as follows:—20 (1) The Revenues of India shall be received for and in the name of His Majesty and subject to the provisions of this act shall be applied for the purposes of the Government of India alone. (2) Except for preventing or repelling actual invasion of His Majesty's Indian possessions or under other sudden and urgent necessity the revenues of India shall not without the consent of both Houses of Parliament, be applicable to defraying the expense or any military operations carried on beyond the external frontiers of those possessions, by His Majesty's forces charged upon those revenues.

Mr. Sarma said if it was considered that the object could not be considered then he would be out of order.

Mr. Lowndes

Mr. Lowndes said that the present legislation dealt with the act in force from 1865 and the present was only an amending Bill.

No Need For the Bill.

Mr. Sarma continuing said that he doubted whether there was any need at the present juncture.

Sir William Meyer

in replying said that it was intended to improve the machinery.

He was asked whether it was expected to bring more money and he answered in the affirmative. It appeared that the member regretted that a dishonest taxpayer could not go as heretofore and he (Sir William) was happy that Mr. Sarma was at one in this sentiment. The motion was agreed to and the Bill referred to the Select Committee.

TELEGRAMS.

Questions and Answers

At to-day's meeting of the Imperial Legislative Council Mr. K. K. Chaudhary asked the following questions:—(a) Was the Government of India consulted by the Government of Bombay and the Hon'ble the Chief Commissioner of the Central Provinces before

Mrs. Besant's Prohibition

action was taken against Mrs. Besant for was it any public or private speech or any published writing of Mrs. Besant which formed the basis of action against her. If so will the Government be pleased to specify the same? Is the Government aware that since action was taken against her as aforesaid, she visited Lucknow and Calcutta and other places where she delivered speeches on political subjects among other matters. Has any complaint been received in reference to any such speech? Will the Government be pleased to consider whether they should not now suggest to the Local Governments concerned the withdrawal of the orders passed against her.

Home Member's Reply

Sir Reginald Craddock, replying said, a copy of the statement made by the Hon'ble Mr. Slocock in reply to a question in the Central Provinces Council is laid upon the table. It will be seen that action was taken against Mrs. Besant in pursuance of the Chief Commissioner's policy to discourage violent political agitation and inflammatory speeches as being prejudicial to the public safety at a time like the present. The Government of Bombay were actuated by similar reasons, and in both cases the Government of India were consulted and gave their approval. The Government of India were and are influenced in giving that approval by the general trend of Mrs. Besant's writing and speeches and not by any particular article or utterance. They do not propose to suggest to the Local Governments concerned the withdrawal of the orders against Mrs. Besant. (c) The Governments of Bengal and the United Provinces have not made any official report to the Government of India regarding Mrs. Besant's speeches in those provinces.

Mr. Slocock's Statement.

The following is the statement made by the Hon'ble Mr. Slocock.

The circumstances in which the Government passed orders prohibiting the entry of Mrs. Besant into the Central Provinces and Berar are as follows:—During the currency of the war it has been more especially the Chief Commissioner's policy to discourage violent political agitation prejudicial to public safety at a time like the present. In carrying out this policy the Chief Commissioner is pleased to acknowledge he has received the support of the leaders of the public opinion on practically all occasions on which political matters have been discussed. The projected visit of Mrs. Besant to Amraoti at the time the provincial conference was to take place became known to the local authorities only a few days before the opening of the conference. Mrs. Besant had, it was understood, been invited to attend the Annual Meeting of the Federation of the Theosophical Lodges of the Central Provinces and Berar. At the same time Government received authoritative information that Mrs. Besant had announced her intention of not confining herself on her visit to Amraoti to Theosophical subjects, but of dealing with political subjects as well. As Government in view of the policy declared above and having regard to the public utterances of Mrs. Besant both on the platform and in the press, was of opinion that her visit to these provinces should be prohibited and as the action of the Government has been the subject of criticism by the Provincial Conference as casting a slur on the Conference and as it has also been attacked by Theosophical Lodges in some parts of India, as involving interference with religious liberty, the Government takes this opportunity of giving the further facts:—Mrs. Besant had received invitation for several years past to attend the annual Theosophical Federation meetings in these provinces, but had never found it possible to accept them. On this occasion the annual meeting was fixed for the Maharam holidays and the same date was also fixed for the session of the Provincial Conference. When the projected visit of Mrs. Besant for the Theosophical Conference at a time which coincided with the Provincial Conference session became known in Amraoti a few days before the date which had been fixed for the meeting the information gave much dissatisfaction to an important section of those interested in the Provincial Conference who considered that it would prejudice the success of the Conference and proposals were actually put forward that Mrs. Besant should be asked to abandon her visit. The Reception Committee of the Provincial Conference conveyed an assurance to the Commissioner that Mrs. Besant would take no active part in the Conference. This assurance was fully accepted and the issue of the order implies no mistrust of that assurance. Equally the allegation that the order was in any way directed against Theosophy or the Theosophical Federation is without any foundation. The order was dictated entirely by the considerations set forth in the earlier part of the answer to the Hon'ble Member's question.

Indian Defence Force.

Press Comments.

BOMBAY, March 1.

Commenting on the Defence of India Force Act the "Bombay Chronicle" says:—Legislative absurdity could go no further. It intensifies in a most deplorable way racial distinctions that are already the greatest source of discontent and indignation in this country and makes the Queen's proclamation more of a delusion than ever. The paper adds:—Whatever the shortcomings, defects, admitted contradictions and absurdities of the whole scheme, Indians have but one duty and that is to pass through the door opened to them and to make good their claim to equal treatment when they get inside. A sitting appeal to Indians to answer the call for volunteers for the Defence Force has been published by the weekly journal "Young India" and a great recruiting meeting will be held in Bombay on Friday under the auspices of the Home Rule League over which Mr. Bal Gangadhar Tilak will preside.

TELEGRAMS.

LUCKNOW, March 1.

The "Indian Daily Telegraph" referring to the Indian Defence Force Act says:—It is a matter of the gravest concern that at a time like the present there should be no Anglo-Indian representative on the Viceroy's Council. The anomalous character of the position may be seen from the fact that when Indian and official members were debating the Bill the Anglo-Indian community, whom it was found necessary to include in the measure, were totally unrepresented. Fortunately Mr. Abbott's advice was available to the Select Committee and but for their courageous action the Bill would have excluded numbers of men who are required for military purposes and would have left a deep and abiding slur upon a community which has done nothing to deserve it.

Budget well Received in Calcutta.

CALCUTTA, March 1.

The budget has been well received here and the terms of the new loan are considered favourable particularly conversion facilities. Share markets will, it is expected, react satisfactorily owing to the absence of excess profits tax. But price fell sharply on announcement of the budget owing to misconception among the Marwaris that super tax will apply to profits of companies.

The "Statesman."

Among the press comments the "Statesman" describes the statement as spectacular enough to satisfy critics. The hundred million contribution will be received with patriotic enthusiasm. Heaping of taxation on jute is short-sighted. But the budget as a whole is a courageous one. It enables India to play a fitting part in the world war.

The "Englishman."

All else fades into relative unimportance beside India's gift of a hundred millions to the Empire. The Government of India has at last come to see the war and its own duty in right perspective. The contribution is magnificent but by no means more than India can afford. The Government has shown excessive timidity in dealing with land. The War loan is fascinating and it is the duty of everyone to subscribe.

The "Bengalee."

Both forms of the war loan are attractive and ought to be taken up largely. In view of war stress the budget must be considered fairly satisfactory.

The A. B. Patrika.

We congratulate the Finance Minister and thank him for avoiding salt and land. We wish he could avoid the railway tax.

A Chorus of Approval.

BOMBAY, March 1.

The Budget has been received with a chorus of approval in Bombay especially among merchants who feared an excess profits tax on industrial concerns. A leading banker interviewed by the "Times of India" representative says that the loan should go very well indeed and this view was also expressed by other leaders in financial affairs. The increase in duty on imported cotton goods gives much satisfaction among cotton mill owners. One of the most prominent among them Mr. J. A. Wadia in welcoming the whole arrangement of cotton goods taxes agreed with the retention of the present excise duty because, he said, it would protect the handloom weavers. He also approved the super tax which he said would only have to be paid by those who could afford it and it was only right that those who had made their pile should pay to support the Government which had given them wealth and prosperity. But what seemed to him an anomaly was that while people in British India had to pay war taxation those living in Native States went scot free though they also enjoyed to the full the benefits which the powerful British Government assured the whole country. Another mill agent, Mr. Rahimtulla Currimbhoy of Sir Currimbhoy and sons, said no patriotic citizen could object to the super tax which only fell on those who could afford to pay it. The new duty on cotton goods would inspire the people with confidence in British justice and remove a feeling of bitterness against Lancashire competitors.

The I. D. Telegraph.

LUCKNOW, March 1.

Commenting on the financial statement the "Indian Daily Telegraph" says:—It must be felt that new taxation is in the circumstances very reasonable particularly as it is imposed not for local purposes but in the interests of the Empire. We think Sir William Meyer is justified in expecting that the measures proposed at this time of war stress and need will receive full acquiescence in the Council and in the country.

The "Times of India."

BOMBAY, March 2.

Says:—"As regards Indian contribution of £100 million to the cost of the war we believe that the Indian share of the war expenditure is not only fair but well within the capacity of a country which is passing through a period of great prosperity and which has no unproductive debt. As to the way the balance of interest and the sinking fund charges have been provided there will be well nigh universal approval. Unstinted approval will also be given to the war programme which marks an immense advance in the organisation of Indian credit. What we now have to do is to make the war a success. The whole of India is looking to the Bombay Presidency to give a lead in this direction and we are assured that its confidence will not be misplaced."

CALCUTTA.

Matriculation Papers Leak Out.

CALCUTTA, March 2.

It is understood that the English paper of the Matriculation Examination which is now going on has leaked out. This was found out during the examination in English on Thursday morning. How the paper was abstracted has not yet been ascertained. There was an informal conference of some of the University authorities yesterday evening to consider the situation but with no definite result. An urgent meeting of the Syndicate has

TELEGRAMS.

been called for to-day (Friday) when the situation will be fully considered. In the meantime the examination in other subjects will go on as usual. It is expected that the candidates will be examined in English again. It is reported that Mathematics paper has also leaked out but the University authorities have no information on the matter up till now.

BRIEF TELEGRAMS

The special train conveying the Mysore Royal family after their visit to Rameswaram and South Indian Temples returned here this evening at 7. His Highness the Maharaja left the party at Erode and motored from there to Mysore and His Highness the Yuvaraja and the Ranis and princesses arrived here in the special train. Sirdar Kantraj Urs and Mr. Balraj Urs were present at the station.

To-day Bengal Provincial Congress Committee entertained the Hon'ble Raja of Mahammadabad at an afternoon party. Almost all the members of Bengal Congress Committee were present.

At the public meeting of the Chulia Moslem Community last night which was attended by Europeans and members of other communities as well, the following resolution was unanimously carried and it was decided to communicate the same to H. E. the Viceroy, to the Secretary of State and the editor of "Truth". Members of Chulia community express their feelings of deep regret at and complete disapproval of the anonymous, personal and offensive attack upon H. H. Sir Harcourt Butler our most popular Lieutenant-Governor in the article which appeared in "Truth" in its issue of the 24th January and publicly record their appreciation of the invaluable work in all directions His Honour has done since his arrival in Burma and in India.

The total approximate gross earnings of the State and Guaranteed Railways from the 1st April 1916 to 17th February 1917 are more by Rs. 4,63,08,020 than the figures for the corresponding period of 1915-16.

Arguments in the Jubbulpore Railway bribery case against Mr. Frece have concluded. The judgment will be delivered on Monday.

Registration under military service ordinance has been very brisk in Allahabad and the amended definition of "European British Subject" has been welcomed here.

A public meeting of the citizens of Bombay will be held on the 5th instant to invite co-operation of the public for the Indian war loan.

REUTERS TELEGRAMS.

AMERICA.

In the Event of America Fighting.

German Intrigues in Mexico.

NEW YORK, March 1.

The WASHINGTON.—Correspondent of the Associated Press of America reveals that Germany in planning unrestricted submarine war promised Mexico financial support to reconquer Texas, New Mexico and Arizona and share in the prizes or German victory if Mexico declared war on the United States in the event of the latter not remaining neutral. Japan through Mexican mediation was to be urged to abandon the Allies and attack the United States.

ROMANIA.

Rumanian Premier's Return from Russia.

Russia's Generous Promises to be Made Good Soon.

LONDON, March 1.

JASSY. The Premier Bratiano has returned from Petrograd. He declares himself quite satisfied with Russian promises of generous assistance the effect of which will soon be seen.

Latest Telegrams.

LONDON, March 1.

PARIS.—It is pointed out here that the British advance on the Ancre endangers the import German supply line from Achet le Petit to Arras.

Last night's French communique reported that artillery had been active on both sides of Avre. Enemy attempts to reconnoitre in the region of Roze broke down under our fire.

The Press Bureau states that hostile aeroplane bombed Broadstairs this morning slightly injuring a woman. The Wireless Russian official communique says:—"We counter-attacked on Jacobeni Kimpolung highroad. We were unsuccessful against the northern position but recaptured the southern position. Rumanians captured the bright northward of Zaval river."

Introducing the Army Estimates in the Commons Mr. Forster, Financial Secretary to the War Office stated:—"For the last two or three months our operations on the west front have been confined to minor attacks in which we have inflicted heavy losses. On the enemy and taken over three thousand prisoners. We have gained ground of considerable importance during the last few days however as a result of our continuous pressure on Ancre front. Enemy has retired on a front of twelve miles to a depth of two miles and we have taken possession of ten villages and several important positions to which the enemy has hitherto

TELEGRAMS.

clung with the utmost determination. Enemy has hitherto impressed upon his troops the necessity of defending their positions and fighting to the very end. In view of such instructions this withdrawal cannot but have unfavourable effect on the enemy troops and the German people when the latter know that probably the enemy is retiring not merely as a defensive measure but with the object of saving strength for a great blow on one or other of the allied fronts. There is every indication that he will make supreme effort to end the war in his favour in 1917 which can only be met by corresponding determination on the part of the British Empire and the Allies.—[Cheers.]

Mr. Forster stated that flying schools were being established in Canada and Egypt and paid a tribute to valuable services of a large number of the Dominion air pilots. Continuing he said that while he would not boast as to what we should do if there were more Zepplin raids he would say that we had profited fully by experience. Mr. Forster mentioned that four thousand miles of Railway had been constructed in all theatres of war for the transport of big guns and supplies. Apart from Malaria the health of troops in German East Africa was most satisfactory. Enterix had almost disappeared. Cases of typhoid among British troops in France to November 1st were 4571 as compared with 60,000 with 8227 deaths in the South African war. (Cheers)

Cases among men who had not been inoculated were fifteen times higher than among those who had been and death ratio was seventy times higher.

Substitutes for the Derby, Oaks and Ascot gold cup races will be run at New Market on May 30th, June 1st and June 12th respectively.

PARIS, March 1.

A correspondent of "Le Journal" gives a remarkable explanation of the British success on the Ancre. He says it is due particularly to the terrific efficacy of the new gas shells, which have caused the enemy astonishingly heavy losses.

The "Echo de Paris" comments on General Gough's prudence is not throwing forward cavalry and infantry, and avoiding a possible trap.

ఇండియా దేశరక్షక సేన

పుత్తికాభిప్రాయములు.

బాంబే క్రాంతికు పుత్తిక.

కానన నిర్మాణమున దీనికి మించిన అసంబద్ధ విషయ మింకొకటి యుండవోదు. జాతి వివక్షతలననే ఈ దేశము నం దాగ్రహము మితిమీరి యుండ నీ కాననము దానిని మ రింత తీవ్రమున నొనరించి విక్టోరియా చక్రవర్తినిగారి ప్రకటన మును కేవలము నిరర్థక మొనరించినది. ఈ కాననము దెన్ని లోపములు. అందుచేయుటలు పారభూములు రచన వ్యాపార ములు నున్నను సమర్థతయక భారతీయులు తెనుపబడిన ఈ దానిని లోనకరిగి స్థిరపడి సమాన స్వాతంత్ర్యముల బడయుట యం దేశాగ్రతన కలిగియుండవలెను.

యంగు ఇండియా పుత్తిక.

భారతీయు లందఱును ఈ సేనలో వెంటనే చేరవలెనని ఈ పుత్తిక హెచ్చరించినది. శుక్రవారమునాడు హోమురాలు లీగువారి పర్యాయ ప్రకారము లోకమాన్య లిలకు గారి అధ్యక్షత క్రింద నొంబాయి నగరమున నొప్పనపు సైనికులను చేర్చుటకు జరుగును.

ఇండియా డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పుత్తిక.

ఇట్టి విషయ సమయమున రాజప్రతినిధిగారి సంఘ మున అంగ్లో యిండియను ప్రతినిధి లేవండుట చాల సంతోషకరము. దీనినిగూర్చి భారతీయులను ప్రభుత్వోద్యోగులను చర్చించుచుండ దీనితో సంబంధముగల మనము మిన్నకుండ కలసి వచ్చినది. భాగ్యవశమున అన్నిటూ గారి సలహా ప్రత్యేక సంఘమువారికి లభించుటచే చిత్తులేక పోయినదిగాని లేని నో ఏ దోష మెరుగని సంఘమునకు కాశ్యోతమగు కళంక ము కలిగియుండును.

యంగ్లబురుగునకు ధనమొసంగుటకు ప్రజలను ప్రోత్సహ పరుచుటకు ఈ సెల 5 వ తేదీని బాంబాయి నగరమున సభజరుగును.

నిర్బంధక వ్రాతము

కాకినాడ సార్వజనిక సభ.

24 వ తారీకున ఎల్లాబోస్సుల కామేశ్వర రావుగారి అధిపత్యముక్రింద జగన్నాధపురం గడియార స్తంభమునద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. ఈ సభయందు పోలవరం జమీందారు వారు పాటక పుజాతులను సంబోధించి 20 నిమిషముల కాల ముపస్థనించి వా రిక క్రిటికుగయూనాకు గాని ఫిజీటివులకు గాని ఎంత మాత్రము పోగుడ దని హెచ్చరించిరి.

న్యాయవాది చల్లా సుబ్బారావుగారు క్రొత్తగా ఈ దీవులందు హిందూదేశీయులకు గాను ఏర్పాచించి వివాహపద్ధతులని కీడులను వెల్లడించిరి. దుగ్గి రాల నూర్యప్రకాశ రావు గారు హిందూదేశీయుల వలన పద్ధతులకును అంగ్లేయుల వలన పద్ధతులకును గల భేదములను కనపరచుచు ఉపన్యసించిరి. వి ఎస్. ఎస్. కాశ్రీ ఉక్రమే అలీమగార్లు మున్నగువారు కూడ ఉపన్యసించిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము.

వింజమూరి గోవిందరాజుగారు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ తీర్మానము రాష్ట్రీయ శాసన సభలో నుపపాదించబడినది. పాఠకులు వారి యలనాటు...

కాని ఇంతటితో నూరకుండక భవిష్యత్కర్తవ్యము నా లోచించి తగు ప్రయత్నములు సలిపినగాని మనశోచిత త్వరలో...

కాని, దీనితో సంతృప్తి చెందుట పాడిగాదు. ఆంధ్రదేశ మనందు ఉన్నత విద్యార్థివృద్ధి జేయుటకు తగు సాధనముల కను...

ఇకనువంటి మనము విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించు కొనకలెనను ప్రయత్నము మానెననిమిది ఆంధ్రదేశమున నున్న...

శాసనసభలో మా. ప్రో.నుగా రుపన్యసించుచు, పరిశుభ విశ్వ విద్యాలయముగాక రాజమహేంద్రవరములో వైవాసిక...

ఇంక మనకు, ప్రో.నుగారు వెలవిచ్చినటులు 2-వ తరగతి కళాశాలలను మొదటి తరగతివానిగా మార్చుట కర్తవ్యముగా...

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

(0)

కన్య విద్యార్థి సంఘము, బందరు. ఈ సంఘము వారి కొకపతనమందిరము గలదు. దానియందు ఇదివరకు కన్య...

గంజాముజిల్లా బాధుక గ్రామములోని జగన్నాథస్వామి దేవాలయమును పూజారులు (ట్రస్టీయులు) సేకీభవించి భూ...

నెల్లూరుజిల్లా కోవూరు తాలూకా శ్రీకొన్నవాడ త్రేత్రమనందు ప్రతిసంవత్సర వైశాఖ బహుళమందు జరుగు చుండు...

శ్రీ.బాలాత్రిపురసుందరీ పుష్పక భాండాగారము, అమలాపురం. ఈ భాండాగారము విశిష్టాధిపతి గాంచుచున్న యది...

హారంప్రస్ సర్కిస్. 677 గొప్ప యడవిమృగముల సమూహము. కోట మై వానములో ఆట జరుగును.

నేటిరాత్రికి నేటిరాత్రికి కార్యక్రమమున అనేక మార్పులు చేయబడి యున్నవి.

శుక్రవారము మార్చి 2 న తేది రాత్రి చిల్లర ప్రదర్శనములు కాక ప్రధాన ప్రదర్శనములు 2 1/2 గంటసేపు జరుగును.

రాగల పేటిసీలు: రాగల శనివారము మధ్యాహ్నము మార్చి 3 వ తేది, 4 వ తేది ఆదివారమునకు, 8 గంటలకు తలుపుతీయబడును. 4-30 లకు ప్రారంభము.

టికెట్ల వివరములు. 6 సీట్లు గల పెట్టె రూ. 20 0 0 ఒకసీట్ గల పెట్టె రూ. 4 0 0 మొదటితరగతి కుర్చీలు రూ. 8 0 0 రెండవ తరగతి కుర్చీలు రూ. 2 0 0 స్టాల్సు రూ. 1 0 0 గాలీ రూ. 0 8 0

యూనిఫారంలో సోల్లెట్ల, నాకాథలు రూ. 2, 1, తరగతులకు అర్ధచార్జి చెల్లించిన జాలను.

బాహుకున్న, మొదటి కుర్చీలను టికెట్లు ప్రతి దినము సర్కసుదేవాలయము, మల్లంపూడిలో నుండే మెసర్స్ డి.మాంజలిస్ ఆంధ్రుసన్ వారివద్ద నున్న దొరకును.

హారంప్రస్. C.H. బ్రూన్, ప్రొవైజర్. బ్యాండ్ ముస్తాఫ్. R. ఆల్బన్ & W. నై మచ్చు, ఏజెంట్లు.

అద్భుత నివారిణి. 124

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలక్ట్రిక్ టానిక్ వెరల్సు ఇది బలహీనులకు సీరనులకు సీరనులకు నిద్రలేకుండుట, జీవకముల తక్కువగను, మొదలు దిమ్మగా నుండును.

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చు శక్తుండు, నిస్సక్తున బలహీనము, ఆయాసము శుక్లవర్ణము పొగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు, గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి ప్రకృతమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక నేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తూ ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మార్తల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0 40 " " " 2-0-0

నవీనము! పరిమళ ద్రవ్యముల రాజ ఆట్టో డిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాలమునుట్టి ఆహార్య వాసనయు కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైసగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖయును వాసనను ఆసు భవించు వచ్చుకో అంత ఆనందమందురు. ఇతర వాసనలు యేవేని యుండినా యీ ఆటోడిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదివేల ఒకబుడ్డికి ప్రాసీ పంపుడు. రేల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 1/2 ఆవుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆచరింపుచు రక్షములన జనించువాడ్యములకు కిరీటముకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను x డమాలను తొలగించు, ప్రాంతోష్ణులను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షశుభ్రకారిణి (28)

కనామధిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్షమును శుభ్రపరుచును. శరీరారోగ్యమును గలగ జేయును. 16 రోజులకు కుండుటకు 4 టేన్సుల బుడ్డిలలో అమ్ముబడును.

ప్రాప్తిటను:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

అంధ్ర సర్వశాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే ప్రారంభింపబడినది. వేల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంధ్రవెత్రికా శాస్త్రాలయము, 6 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఏకభాషాలిపిప్రశంస

ఇది వేన్నెలకంటి అప్పారావు విరచితము.

వేల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

శ్రీ పరమానందయ్య కథలు.

వల్లనానాను కొంత కొంత పుక్కిటి పురాణముగా వినియున్న యీ కథలు మిక్కిలి అద్భుతమును విచిత్రములను నీతిబోధకములునునగుట తెలిసినవిషయమే. ఇందు గురుప్రసాదు శిష్యులందు గల ప్రేమ, అనుగ్రహము, వారి వృద్ధికోరికైన పాటు మొదలగు గుణములును, శిష్యులకు గురుప్రసాదుగల భక్తి, సుశ్రూష, కార్యనిర్వాహ మందు విమలవిప్లు, పరస్పరసాధృతము మొదలగు గుణములును సర్వజన సుఖోదకముగా హాస్యరసమునకు దగిన వినోదకైలిని నొందింపబడి యున్నవి. ఇది చదువుట కారంభించినచో మొదలు ముగించు నఱకు నవ్వుపుట్టించుచునేయుండును. వేల 0-2-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో,

అనంతా ముద్రాలయము, ప్రవాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువుపోట పోగొట్టును దీనిని విచేతములలో కూడ వాడుచున్నారు. వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, అండ్ మదరాసు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- సా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

చిన్నవైశా చక్కనిగ్రంథము వేల రు. 0-8-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా శాస్త్రాలయము

పోస్టువాక్కు 212, మదరాసు.

కూరగాయలు, పువ్వుల విత్తులు.

పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, రోజుమొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరుకును. కావలసినవానికి ఇంగ్లీషు కన్నడము భరల పుస్తకము అర్ధనా ప్రాంతపులు పంపించువారికి పరిపబడును.

విలాసము:— యం. ఓబళప్ప అండుబ్రదర్సు, 588 బసవనగుడి, బెంగళూరు సిటీ.

దొంగలు! దొంగలు!!—రెండి రెండి, ఆంధ్ర

మహాజనలందఱు నమములు దిసింపండి. దొంగలకలలో చిక్కండి. ఇవిగో వాండ్రను జయించే పద్ధతులు. చదివి నేర్చుకొనండి, ఒక్కొక్కటి వేల రు 0-4-0. తియ్యచే నపుడెల్ల వీ. పి. గా ఒక్కొక్కటి పంపుచుండెదము. దరఖాస్తులు వెంటనే పంపండి. (618) భారతీ వేకోహాప్సన్, ఏలూరు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కొపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుదీపములు - బొమ్మలకాడ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలసినా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సనన్, విశాఖపట్టణము.

నీవు క్రొత్తమిల్లు పెట్టదలచెదవా? మేము ఏమిల్లులకై వాసరే ముఖ్యముగా బియ్యపుచురలకు కావలసినసామానులను బియ్యమువంతు మరనాండి హాస్సు- ఫన్నేకు ఫైరు బ్లాక్లకు సరఫరా చేయుచుము. సి. గోపాలనాయక్ అండుసన్సు, బేసిక్ ఫౌండ్రీ మద్రాసు. 557

ఇందుమతీ పరిణయము.

కుమారధూర్జటి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0.10-0 అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము సంస్కృతాలంకారశాస్త్రము రు. 2.0-0 వైరెంటిని ఏకకాలమున గోరువిద్యార్థులకును, పుస్తకభాండాగారములకును, సగము వేల. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు మేనేజరు, ముసునూరు యస్టేటు 628 నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.

మదరాసు నస్యము (700)

మేలైన బండరాకుతో తయారు చేయబడ్డది. ఒకపాండు లేక 13 పలములు రు 1 0 0 ఒకసేరు లేక 8 పలములు ,, 0 12 0 ఒకవీళే లేక 40 పలములు ,, 8 0 0 ఎస్. ఉల్ సిలి అండ్ కో, మదరాసు. ఈ. S. Woolseley & Co., MADRAS. E.

ఉచితము! ఉచితము!! మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు? 144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటకులన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు శిష్యులైన వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 188 20, చినాబజారుకోడ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.

Table with 3 columns: Item Name, Price, and Quantity. Items include various oils, powders, and medicines like 'Dandak', 'Kashmir', 'Sandalwood', etc.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అండు బొంబాయి.